

BILTEN

Društvo Slovencev RS TRIGLAV Banjaluka • december 2021 • št. 21

UVODNIK

Spoštovana članice in člani Društva Slovencev Triglav!	3
--	---

POSEBNI DOGODKI

Obilježen Dan Vojske Republike Slovenije	4
Dobrodošli doma 2021	4
Dobrodošli doma 2021	5
Saradnja sa Društvom za razvijanje dobrovoljnog rada Novo mesto	6
Završetak projekta I međunarodne konferencije „Evropa je naš dom“	7
Konferenca o prihodnosti Evrope	8
Konferencija o budućnosti Evrope	9
Mednarodna znanstvena konferenca o Slovenkah in Slovencih v Bosni in Hercegovini	10

UČIMO SE SLOVENŠČINO

Saradnja između studenata Univerziteta na Primorskoj i učenika dodatne nastave slovenačkog jezika	11
Sodelovanje med študenti Univerze na Primorskem in učenci dopolnilnega pouka slovenščine	12
Prešernov dan – slovenski kulturni praznik	13
Prešernov dan - slovenački kulturni praznik	13
Pozdrav pomladi	14
Pozdrav proljeću	15
Vtisi oddaje pozdrav pomladi	17
Spet skupaj pri pouku slovenščine	17
Ponovo zajedno na časovima slovenačkog jezika	18
Zaključek školskega leta v Banjaluci in Slatini	19
Kraj školske godine u Banjaluci i Slatini	20
Književni tekstovi studenata slovenačkog jezika	21
Literarna besedila študentov lektorata slovenščine	21
Podelitev zbornikov in nagrad za literarni in likovni natečaj	22
Dodjela zbornika i nagrada za književno i likovno takmičenje	23
Začetak dopolnilnega pouka slovenščine	23
Početak dodatne nastave slovenačkog jezika	24
Udruženje Triglav učesnik međunarodnog projekta „Žogarija/loptarija“	24
Održani 20. susreti učenika slovenačkog jezika	25
Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper v Banjaluci	26
Centralna biblioteka Srečko Vilhar Kopar u Banjaluci	26
8. Kviz za učenice v Banjaluci	27
8. Kviz za učenike u Banjaluci	27
Delavnica za otroke z Barbaro Hanuš	28
Radionica za djecu sa Barbarom Hanuš	28
Novoletna delavnica z otroki – peka piškotov in izdelava voščilnice	29
Deda Mraz obradovao najmlađe u Udruženju Triglav	30

Dedek mraz je razveselil najmlajše v našem Društvu Triglav	30
--	----

KULTURA NAS ZDRUŽUJE

Biblioteka je spremna	31
Prešernov dan, slovenački kulturni praznik obilježen u Banjaluci	31
V Banjaluci smo praznovali Prešernov dan, slovenski kulturni praznik	32
Otvorena izložba "Slovenija u fotografijama" Filološkog fakulteta	33
Veče s Prešernom	33
Večer s Prešernom	34
Literarni večer z Andrejem Blatnikom	34
Književno veče s Andrejem Blatnikom	35
Dnevi čebel	35
Dani pčela	35
XII Slovenački dan	36
XII. Slovenski dan	37
Karavan koji spaja kulturne oaze	38
Očuvajmo kulturu, jezik i običaje	38
Ohranimo kulturo, jezik in običaje	39
Slike grafik Tatjane Ratković Bosnić	40
Izložba grafik Tatjane Ratković Bosnić	40
Žur vseh kultur	41
Žurka svih kultura	41
Z okroglo mizo in slikarsko razstavo počastili dan jezika	42
Evropski dan jezika obilježen uz okrugli sto i izložbu slika	43
Evropski dan jezika 2021	44
Evropski dan jezika 2021	44
70 let uspešnega dela Slovenske izseljenske matice	45
70 godina uspješnog rada Slovenačke iseljeničke matice	45
Širjenje bralne kulture med Slovenci v svetu: informacijska pismenost, šport in branje z roko v roki	46
Promocija knjige Dušana Tomažića „Slovenska etnička manjina u Bosni i Hercegovini“	48
22. Martinovanje u Banjaluci	48
Literarni večer z Barbaro Hanuš	50
Književno veče sa Barbarom Hanuš	50
Folklorna radionica u Ljubljani	51
Folklorna delavnica v Ljubljani	52
Druženje članova hora „Davorin Jenko“	53
Druženje članov pevskega zbora „Davorin Jenko“	53
Međunarodni susreti slovenačkih horova	53
Mednarodno srečanje slovenskih pevskih zborov	53

KUHAJMO Z LJUBEZNIJO	54
----------------------	----

ZLATE MISLI	55
-------------	----

Urad Vlade Republike Slovenije
za Slovence v zamejstvu in po svetu

Ministarstvo prosvjete i kulture
Republike Srpske

Grad Banja Luka

Društvo Slovencev Republike Srpske "TRIGLAV", 78000 Banja Luka, Omladinska 89;
tel/fax +387 51 263 155; e- mail: drustvo.slovencev.triglav@gmail.com; www.udruzenjetriglav.com

Spoštovana članice in člani Društva Slovencev Triglav!

V čast mi je, da ste me povabili k nagovoru vašega letnega biltena, kar si štejem v poseben privilegij. Čeprav sem nastopil mandat v juliju, smo imeli do sedaj že kar nekaj priložnosti za spoznavanje in druženje.

Kot izredni in pooblaščen veleposlanik Republike Slovenije v Bosni in Hercegovini sem s celotno ekipo veleposlaništva v Sarajevu in konzularne pisarne v Banjaluki primarno zadolžen za zaščito in promocijo interesov naše države. Teh interesov je veliko, med njimi bi izpostavil podporo gospodarskemu sodelovanju, kulturnemu sodelovanju, konzularni pomoči in seveda delovanju slovenskim društvom.

Bosno in Hercegovino sem v preteklosti obiskal nekajkrat, največkrat poslovno, in žal vedno s premalo časa za pravo raziskovanje vseh lepot narave in vseh lepih kotičkov, ki jih je ustvarila človeška roka. Presenečen sem nad obiljem vsega, kar se najde v teh krajih. Kolega veleposlanik je pred kratkim dejal, da je Bosna in Hercegovina turistična zlata jama, vprašanje je le, kje zasaditi lopato.

Presenečen sem nad delovanjem tukajšnjih slovenskih društev, posebej vašega društva v Banjaluki. V posebnem spominu mi bo ostalo druženje na martinovanju v Slatini. Zelo lep je bil že uvodni prizor, ko smo se v prelepem dnevu zbrali v centru mesta ter se na kraj dogodka odpeljali z našim zelenim promocijskim avtobusom *'I Feel Slovenia'*. Prisotnost ostalih manjšin med nami je pokazala, da ima društvo Triglav posebno dušo, da ste članice in člani prave veleposlanice in veleposlaniki slovenstva v pristnem pomenu besede. Ta dan je slavila z nami tudi narava, ki je namenila krasen topel novembrski dan.

Pri povezovanju se ujemamo. V svoji vlogi veleposlanika želim delovati povezovalno med vami vsemi, drage Slovenke in Slovenci, in vsemi, ki jim Slovenija nekaj pomeni. Na prostoru Bosne in Hercegovine je Slovenija še vedno prepoznana kot država s svojimi vrednotami in kvaliteta, je željena destinacija za študij, delo, turizem in bom napisal, žal, v preveliko primerih kot namembna država za preselitev. Pogoji za prosperiteto bi morali biti ustvarjeni doma.

Slovenija vidi prihodnost Bosne in Hercegovine v Evropski uniji. Kot enotne in suverene države, ki povezuje različne narode. Prizadevamo si za blaginjo vseh prebivalcev s podporo reformnim procesom in v smeri napredovanja proti EU, ker boste ta napredek najprej občutili sami. Napredek se velikokrat meri v denarju, v boljših plačah in pokojninah, vendar je poleg tega pravi napredek izražen v resnični boljši kvaliteti življenja, v bolj čistem okolju, z boljšimi zdravstvenimi storitvami, naprednim šolstvom, dostopom do kulture, športa, pravim zadovoljstvom, ki se lahko zazna v okoljih z visokimi življenjskimi standardi.

Kar nekaj teh sporočil posredujejo 'naši' avtobusi v Banjaluki, Tuzli in Mostarju ter tramvaj v Sarajevu. Z njimi se obeležuje 30. obletnica samostojnosti Republike Slovenije ter drugo predsedovanje Republike Slovenije Svetu Evropske unije. Zelena barva teh vozil ne poudarja zgolj zeleno mobilnost, temveč nas opozarja s sloganom, da čutimo ljubezen ne le do Slovenije, temveč do prihodnosti.

Nam bližnja prihodnost bo na koledarju z letnico 2022. Upajmo, da bo to leto manj kovidno, ne le zaradi omejevalnih ukrepov proti temu virusu, temveč zaradi našega skupnega zdravja. Le tako bomo lahko nadaljevali z našim produktivnim skupnim sodelovanjem. Z veseljem se bom udeleževal vaših dogodkov in prireditve, kadar bo dopuščal čas.

Naslednje leto bo v tako v Sloveniji in v Bosni in Hercegovini volilno. Želim si, da si bodo volivci v obeh primerih izbrali tiste predstavnike, ki bodo najbolj zastopali njihove interese in delovali v skupno dobro.

Vsem bralkam in bralcem biltena želim blagoslovljen božič in uspešno novo leto 2022.

Veleposlanik Damijan Sedar

OBILJEŽEN DAN VOJSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Dan Vojske Republike Slovenije obilježava se 15. maja kao dan kada su 1991. godine slovenački vojni obveznici počeli služiti vojni rok isključivo u Sloveniji u dva centra za obuku tadašnje Teritorijalne odbrane. Ukupno 300 regruta započelo je služenje vojnog roka u 710. centru za obuku u Pekrama kod Maribora i 510. centru za obuku na Igu kod Ljubljane.

Tim povodom, pripadnici slovenačkog kontingenta u BiH su upriličili malu svečanost u Banjaluci. Gosti na svečanosti povodom Dana obilježavanja vojske Republike Slovenije bili su i članovi Udruženja Slovenaca RS Triglav.

U sklopu ceremonije predstavljena je uloga i značaj pripadnika oružanih snaga Slovenije koji su u službi u BiH. Njihov prvenstveni zadatak je da pružaju lokalnim zajednicama stalnu vezu sa EUFOR-om, doprinoseći tako jačanju sigurnog i stabilnog okruženja. U sklopu ceremonije, uz podizanje slovenačke zastave i himnu Republike Slovenije kao i himnu vojske Republike Slovenije, unaprijeđeni su zaslužni pripadnici vojske Slovenije koji djeluju u okviru Tima za vezu i posmatranje LOT, a koji su locirani u Banjaluci. Takođe, prigodan poklon kao znak prijateljstva uručen je i Udruženju Slovenaca RS Triglav.

Čast da se obrati prisutnima imala je i gđa Žana Pekić, potpredsjednica Udruženja Slovenaca RS Triglav. Ukratko je predstavila rad Udruženja i pozvala tim vojske Republike Slovenije koji je stacioniran u BL, na sve buduće aktivnosti Udruženja, da budu naši dragi gosti i da im druženje sa Slovencima ovdje bude dio da se osjećaju kao kod kuće.

Nakon službenog dijela svečanosti, nastavljeno je druženje uz koktel i tom prilikom je dogovorena buduća saradnja.

Anita Čemažar-Marković

DOBRODOŠLI DOMA 2021

U subotu 3. jula 2021. godine, u organizaciji Kancelarije za Slovence po svijetu organizovan je događaj „Dobrodošli doma“ u slovenačkom mjestu Ribnica. Udruženje Triglav je prisustvovalo proslavi koja je ovaj put nosila naziv „Sloveniji za 30 godina“.

Tom prilikom su organizovani okrugli sto „Doprinos slovenačkih emigranata nezavisnosti Slovenije“ Slovenačke iseljeničke matice, prikazan je dokumentarni film i otvorena izložba: Rešetari s Crvenog krsta - Vijek postojanja u Beogradu. (Radionice majstora Ivana Debeljaka)

Slovenačkog društva Sava iz Beograda, Srbija, održana je lutkarska predstava "Prijateljstvo" u izvedbi organizacije Mladi iz Klagenfurta, Austrija, nakon čega je uslijedila centralna prezentacija Slovenaca širom sveta. Uvodne pozdrave su održali ministar za Slovence po svijetu, dr. Helena Jaklitsch, predsjednik Svjetskog slovenačkog kongresa, dr. Boris Plesković i načelnik opštine Ribnica, Samo Pogorelec. U umjetničkom programu su učestvovali oper-ski pjevač Lucas Somoza Osterc te kulturne grupe Godba na pihala Šmihel (Austrija), Folklorna grupa Sakalovci (Mađarska), Danni Stražar (Švedska), Folklorna grupa KPD Bazovica, Rijeka (Hrvatska), RAST 49 i 50 (Argentina) i Aleksi Jercog & prijatelji (Italija). Na kraju je uslijedio koncert u čast 30. godišnjice samostalnosti Slovenije uz nastup ansambla SAŠE AVSENIKA: „VSE NAJBOLJŠE, SLOVENIJA!“

I ovo je bila prilika da se vidimo sa našim poznanicima i prijateljima iz Kancelarije za Slovence po svijetu, Društva za razvijanje dobrovoljnog rada Novo mesto, Slovenske iseljeničke matice, KPD Bazovica iz Rijeke i da upoznamo slovenačke iseljenike iz Italije, Austrije, Mađarske. Prije dolaska u Ribnicu, malo mjesto nedaleko od Ljubljane, svratili smo u Novo mesto i družili se sa Brankom Bukovec i predstavnicima Društva za razvijanje dobrovoljnog rada. Nakon osvježenja, uputili smo se na događaj koji se održao na tvrđavi u Ribnici, u predivnom mirnom ambijentu grada koji je poznat po domaćim zanatima suhorobarstva i grnčarije koja na ovim mjestima ima stoljetnu tradiciju. Proizvodnja "Ribniške suhe robe" jedan je od najstarijih, ali istovremeno vrlo jedinstvenih kućnih zanata. Za očuvanje, obrazovanje i promociju suhe robe i grnčarije brine Javna ustanova Centar za rukotvorine Ribnica, zavod za ručni rad, muzejsku i galerijsku djelatnost.

Zanimljiva demonstracija izrade suhe robe i grnčarije sa lokalnim zanatlijama koji su prikazivali čarobni postupak stvaranja proizvoda od drveta i gline se mogla vidjeti u dvorištu tvrđave pored štandova na kojima su se predstavili Slovenci iz Austrije, Italije, Mađarske.

U samom centru mjesta je crkva sv. Stefana, okićena zvonicima, tzv. Ribnička kruna, jedno od posljednjih djela arhitekta Jože Plečnika.

Nakon završetka priredbe, uputili smo se u Ljubljanu te smo sutradan imali priliku prošetati pored Ljubljance, osvježiti se u nekim od mnogobrojnih kafića uz rijeku ili kod Tromostovja i posjetiti Ljubljansku tvrđavu.

Ana Marjanović

DOBRODOŠLI DOMA 2021

V soboto 3. julija 2021. leta je Urad za Slovence po svetu organiziral v slovenskem mestu Ribnici „Dobrodošli doma“. Društvo Triglav je prisostvovalo na proslavi, z imenom SLOVENIJA OB 30. LETNICI.

Za to priliko so bile organizirane okrogle mize „Dopri-nos slovenskih izseljencev nezavisne Slovenije“ Slovenske izseljenske matice, prikazan je dokumentarni film in odprta razstava: Rešetarji iz Rdečega križa – Vek obstoja v Beogradu. (Delavnice mojstra Ivana Debeljaka) Sloven-

skega društva Sava iz Beograda, Srbija, lutkarska predstava „Prijateljstvo“ izvedena v organizaciji Mladi iz Klagenfurta, Avstrija in kot zadnja je sledila centralna predstavitev Slovencev iz celega sveta. Uvodne pozdrave so imeli ministrica za Slovence po svetu, dr. Helena Jaklitsch, predsednik Svetovnega slovenskega kongresa, dr. Boris Pleskovič in načelnik občine Ribnica Samo Pogorelec. V umetniškem programu so sodelovali operni pevec Lukas Somoza Osterc, ter kulturne skupine Godba na pihala Šmihel (Avstrija), Folklorna skupina Sakalovci (Madžarska), Danna Strazhar (Švedska), Folklorna skupina KPD Bazovica, Reka (Hrvaška), RAST 49 in 50 (Argentina) in Aleksi Jercog & prijatelji (Italija). Na koncu je sledil koncert v čast 30. letnici osamosvojitve Slovenije v izvedbi SAŠE AVSENIKA „VSE NAJBOLJŠE, SLOVENIJA!“

To je bila tudi priložnost, da se vidimo z našimi znanci in prijatelji iz Urada za Slovence po svetu, Društvom prostovoljnega dela Novo mesto, Slovensko izseljensko matico, KPD Bazovica iz Reke in da spoznamo slovenske izseljence iz Italije, Avstrije, Madžarske.

Pred prihodom v Ribnico, smo se ustavili v Novem mestu. Tu smo se družili z Branko Bukovec in predstavniki Društva za prostovoljno delo. Po kratkem druženju in osvežitvi smo se napotili na svečani dogodek, ki se je odvijal v čudovitem ambijentu mesta stoletne rokodeljske tradicije izdelave suhe robe in lončarstva. Proizvodnja „Ribniške suhe robe“ je ena od najstarejše tovrstne proizvodne hišnega rokodeljstva. Za ohranitev, učenje in predstavitev suhe robe in keramičnega lončarstva skrbi Javna ustanova Center za rokodeljstvo Ribnice, zavod za ročno delo, muzejsko in galerijsko dejavnost.

Zanimivo predstavitev postopka izdelave suhe robe iz lesa in gline so obiskovalci lahko videli v drvarišču trdnjave. Tu so bile postavljene tudi stojnice na katerih so bile predstavljene posebnosti ostalih Slovencev iz Avstrije, Italije, Madžarske.

V centru mesta je cerkev sv. Štefana, okrašena z zvonci, takoimenovana Ribniška krona, ena od zadnega dela arhitekta Jožeta Plečnika.

Po končani prireditvi smo se napotili v Ljubljano. Drugi dan našega obiska smo iskoristili za sprehod ob Ljubljanici, za osvežitev smo si izbrali eno od številnih kavarnic ob reki ali na Tromostovju in ogled Ljubljanskega grada.

Prevod Nataša Kajmaković

SARADNJA SA DRUŠTVOM ZA RAZVIJANJE DOBROVOLJNOG RADA NOVO MESTO

Udruženje Triglav već niz godina sarađuje sa Društvom za razvijanje dobrovoljnog rada Novo mesto.

Prijatelji iz Novog mesta, na čelu sa Brankom Bukovec, trude se da na naše događaje dovedu razne umjetnike iz Slovenije i uvijek imaju neko iznenađenje za nas. Tako je bilo i na XII Slovenačkom danu pa smo se družili sa plesačicom orijentalnog plesa i muzičarima. Pored toga, odlični su domaćini i uvijek nas dobro ugoste u Novom mestu i okolici pa je tako bilo i 3. jula 2021.

godine kada smo se uputili u Ribnicu na događaj u organizaciji Kancelarije za Slovence po svijetu „Dobrodošli doma“.

Nakon duže vremena, članovi Udruženja Triglav su posjetili Sloveniju pa smo prvo svratili u Novo mesto na okrepljenje i druženje uz tipičnu slovenačku kuhinju.

Naša saradnja se nastavlja, u nadi da ćemo se češće viđati i na taj način održati tradiciju.

Ana Marjanović

ZAVRŠETAK PROJEKTA I MEĐUNARODNE KONFERENCIJE „EVROPA JE NAŠ DOM“

Završen je još jedan međunarodni projekat u kojem je učestvovalo Udruženje Triglav. Projekat „Evropa je naš dom“ održao se u Novom mestu, Slovenija, od 16.09.2021. do 19.09.2021. godine.

Pored učesnika iz Banjaluke, u implementaciji projekta učestvovali su i predstavnici Zagreba (Hrvatska), Sremskih Karlovaca (Srbija), Herceg Novog (Crna Gora), Trofaia-cha (Austrija), Trsta (Italija) i Novog Mesta (Slovenija).

Naši predstavnici su u Novo mesto stigli 16.09.2021. godine te su, nakon dobrodošlice, upoznavali ostale učesnike i pripremali se za naredne dane. Dan 17.09.2021. godine bio je posvećen plenarnim sjednicama, okruglim stolovima, debatama, predavanjima, radionicama i umrežavanju kroz Sedmicu kultura i festival „Žurka svih kultura“, sajam i manifestacije. Pozdravne govore održali su Branka Bukovec, predsjednica DRPDNM; zamjenica gradonačelnika Novog mesta, gospođa Sara Tomšič i slovenački europarlamentarac, dr. Klemen Grošelj.

Kroz različite radne formate produbili smo svoja znanja o institucijama i politikama EU, podigli svijest o bogatstvu kulturnog i jezičkog okruženja i učili o procesu evropskih integracija zasnovanom na solidarnosti, toleranciji i poštovanju zajedničkih vrijednosti i različitosti. Učesnici su komunicirali sa ljudima iz drugih zemalja i

prepoznali značaj programa Evropa za građane u smislu budućih partnerstava.

Kao partner na projektu „Evropa je naš dom“ zadovoljstvo nam je bilo biti dijelom podizanja svijesti o bogatstvu kulturnog i jezičkog okruženja u Evropi, evropskog identiteta, promocije raznolikosti, poštovanja zajedničkih vrijednosti i razvijanja saradnje između gradova.

Ana Marjanović

KONFERENCA O PRIHODNOSTI EVROPE

V sklopu Konferencije o prihodnosti Evrope je evropski poslanec dr. Klemen Grošelj (Renew Europe/LMS) v Novem mestu gostil razpravo o izzivih multikulturalnosti Evropske unije, predvsem s stališča lokalne skupnosti.

Pred polno banketno dvorano Hiše kulinarike so o migracijah, slabih in dobrih praksah integracij, pa tudi romski skupnosti govorili prof. dr. Jure Gombač, višji znanstveni sodelavec z Inštituta za izseljenstvo in migracije ZRC SAZU, ter strokovna sodelavca Društva za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto Tina Cigler in Miroslav Strniša.

Da so migracije od nekdaj del naših življenj, je uvodoma spomnil dr. Jure Gombač in nadaljeval, da kljub temu, da evropski trg delovne sile migrante potrebuje – so težave z integracijo, saj jo mnogi vidijo zgolj kot asimilacijo. „Za uspešno integracijo morata prispevati obe strani, tako večinsko prebivalstvo kot priseljenci. Lokalne skupnosti imajo pri politikah tega področja običajno najmanj besede, hkrati pa nosijo največje breme,“ je rekel in navedel nekaj uspešnih primerov integracijskih politik ter opozoril na naraščujoče težave, v kolikor se integraciji izogibamo. „Prosilci za azil imajo podobne težave kot ostale ranljive skupine, in sicer težave z nastanitvijo, iskanjem dela, z jezikom, zdravstvenim varstvom ..., kar vodi v marginalizacijo in revščino. Bazen delavcev z območja Balkana ne zadostuje več, delavce iščemo od Ukrajine do Moldavije, kako se bodo z njimi soočili naši zdravniki, učitelji, kulturni mediatorji? Pogrešamo neko vizijo in dolgoročno rešitev.“ Ob tem je navrgel, da tudi ko stroka ali nevladne organizacije „naberejo košarico dobrih praks“, je nimajo nikomur v lokalni skupnosti predati.

Če se lahko Novo mesto iz preteklosti pohvali z uspešnimi primeri integracije tujih delavcev in študentov, pri čemer so nemajhno vlogo odigrale prav nevladne organizacije, kot je DRPD, ima po drugi strani še vedno težave z integracijo avtohtone skupnosti, kot je romska. „Nihče ni zadovoljen z današnjimi razmerami, a so te rezultat našega dosedanjega ukrepanja. In očitno pri reševanju romske problematike nismo bili uspešni, kljub vsem strategijam in politikam,“ je dejala Tina Cigler in kot enega od vzrokov tega neuspeha navedla parcialno in nekontinuirano reševanje slabe izobraženosti, brezposelnosti, slabih bivanjskih razmer in zdravja tukajšnje romske skupnosti. „Sistema socialne podpore na eni strani in višino minimalne plače na drugi strani niso postavljali Romi, ampak večinsko prebivalstvo. Kdo ima torej dejansko moč, da kar koli spremeni?“

Sprememba na bolje je glavni motiv vrste delovnih migrantov in študentov, ki prihajajo v dolenjsko prestolnico, je povedal Miroslav Strniša, ki ja na podoben način prispel pred dobrima dvema letoma, zdaj pa preko društva pri integraciji pomaga prav mladim. „Nočna mora vseh so upravne enote. Če ponazorim s primerom: začela se je epidemija, fant se je želel zaposliti, a ni vedel, ali sploh sme ali ne. Na uradni odgovor države je čakal pet mesecev. To je pet mesecev brez možnosti dela in zaslužka za preživetje, s tem da ni niti vedel, ali se sme vrniti v domovino, da ne bi še tako ogrozil svojih možnosti, da ostane tu. In tega ni malo.“ Po njegovem mnenju bi lahko več pri integraciji, na primer z dodatnimi urami slovenskega je-

zika ipd., naredile tudi posamezne fakultete ali drugi (pod)sistemi, ki jih novačijo za prihod v Slovenijo, potem pa nemalokrat pustijo na cedilu.

„Vsi ste brali, kako so Angleži ostali brez goriva. Primanjkuje jim od 5 do 15 tisoč voznikov. A jih nimajo. In enkrat ni goriva, drugič ne bo zelenjave ali kruha. S tem da je brexit uspel tudi s trditvijo, da se bodo tako znebili migracij,“ je o posledicah pomanjkanja delovne sile v Angliji in tudi drugod po Evropi spregovoril dr. Klemen Grošelj. O samem namenu današnjega posveta pa že uvodoma dejal, da „gre za kamenček realnosti v bruseljskem mehurčku“. Na ravni institucij, kot so Evropska komisija, Svet EU ali Evropski parlament se vrstijo razprave o prihodnosti evropske družine, poslanci pa lahko s tovrstnimi dogodki neposredno slišijo pričakovanja prebivalcev.

Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto

KONFERENCIJA O BUDUČNOSTI EVROPE

U okviru Konferencije o budućnosti Evrope, evropski poslanik dr. Klemen Grošelj (Obnovimo Evropu/LMŠ) u Novom mestu bio je domaćin diskusije o izazovima multikulturalizma u Evropskoj uniji, posebno iz ugla lokalne zajednice.

Pred punom banket salom Doma kulinarstva prof. dr. Jure Gombač, viši naučni saradnik Instituta za iseljeništvo i migracije ZRC SAZU, te stručni saradnici Društva za razvijanje dobrovoljnog rada Novo mesto Tina Cigler i Miroslav Strniša.

Da su migracije oduvijek bile dio naših života, na početku je podsjetio dr. Jure Gombač i nastavio da – uprkos činjenici da su evropskom tržištu rada potrebni migranti – postoje problemi s integracijom, jer mnogi to vide samo kao asimilaciju. „Obje strane, većinsko stanovništvo i imigranti, moraju doprinijeti uspješnoj integraciji. Lokalne zajednice obično najmanje govore o politikama u ovoj oblasti, ali istovremeno nose najveći teret“, rekao je on navodeći neke uspjehe primjere politika integracije i ukazujući na sve veće probleme ako izbjegnemo integraciju. „Tražiocima azila imaju slične probleme kao i druge ranjive grupe, a to su problemi sa smještajem, traženjem posla, jezikom, zdravstvenom zaštitom ... Što dovodi do marginalizacije i siromaštva. Radnički fond sa Balkana više nije dovoljan, tražimo radnike od Ukrajine do Moldavije, kako će se s njima nositi naši ljekari, nastavnici, kulturni posrednici? Nedostaje nam vizija i dugoročno rješenje.“ Predložio je da čak i kada struka ili nevladine organizacije „sakupe korpu dobrih praksi“, ne moraju da je predaju nikome u lokalnoj zajednici.

Ako se Novo mesto može pohvaliti uspješnim primjerima integracije stranih radnika i studenata u prošlosti, pri čemu su značajnu ulogu igrale nevladine organizacije kao što je DRPD, ono i dalje ima problema sa integracijom autohtonih zajednica kao što su Romi. „Niko nije zadovoljan današnjom situacijom, ali to je rezultat naših dosadašnjih akcija. I očito nismo uspjeli riješiti problem Roma, uprkos svim strategijama i politikama“, rekla je Tina Cigler, navodeći kao jedan od razloga parcijalna i kontinuirana rješenja lošeg obrazovanja, nezaposlenosti, loših životnih uslova i zdravlja lokalne romske zajednice za ovaj neuspjeh. „Sistem socijalne podrške s jedne strane i visinu minimalne zarade s druge strane nisu postavili Romi, već većinsko stanovništvo. Pa ko zaista ima moć da bilo šta promijeni?“ Promjena nabolje glavni je motiv za dolazak jednog broja gastarbajtera i studenata u dolensku prestolnicu, rekao je Miroslav Strniša, koji je na sličan način stigao prije više od dvije godine, a sada kroz udruženje pomaže mladima da se integrišu. „Noćne more svih je administracija. Za ilustraciju primjerom: započela je epidemija, mladić je htio posao, ali nije znao može li ga uopšte dobiti ili ne. Na zvaničan odgovor države čekao je pet mjeseci! To je pet mjeseci bez mogućnosti da radi i zaradi za život, čak ni ne znajući da li može da se vrati kući da ne bi ugrozio svoje šanse da ostane ovdje. I to nije malo.“ Po njegovom mišljenju, pojedini fakulteti ili drugi (pod)sistemi mogli bi učiniti više u integraciji, na primjer sa dodatnim časovima slovenačkog jezika i sl., i regrutirati ih da dođu u Sloveniju, a onda ih često ostave na cjedilu..

„Svi ste čitali o tome kako je Britancima ponestalo goriva. Nedostaje im 5.000 do 15.000 vozača. Ali oni ih nemaju. I jednom nema goriva, drugi put neće biti ni povrća ni hljeba. Rekavši da je Brexit uspio i tvrdnjom da će se na ovaj način riješiti migracija“, rekao je dr. Klemen Grošelj o posljedicama nedostatka radne snage u Engleskoj i drugdje u Evropi. Što se tiče same svrhe današnje konferencije, on je na početku rekao da je „to kamen stvarnosti u briselskom balonu“. Na nivou institucija poput Evropske komisije, Vijeća EU ili Evropskog parlamenta vode se debate o budućnosti evropske porodice, a zastupnici u Evropskom parlamentu mogu direktno čuti očekivanja stanovništva kroz ovakve događaje.

Prevod Ana Marjanović

MEDNARODNA ZNANSTVENA KONFERENCA O SLOVENKAH IN SLOVENCIH V BOSNI IN HERCEGOVINI

Na Filološki fakulteti Univerze v Banjaluki je bila 10. 12. 2021 mednarodna znanstvena konferenca Slovenke in Slovenci v Bosni in Hercegovini v 20. in 21. stoletju: jezikovna, kulturna in ekonomska vprašanja ter medsebojno povezovanje. Predavatelji iz Slovenije ter iz Bosne in Hercegovine so govorili o potomcih slovenskih izseljencev ter o ohranjanju slovenskega jezika v Bosni in Hercegovini. Konferenca je bila del bilateralnega projekta, financiranega s strani Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije. Projekt, katerega cilj je, da izvemo več o izseljevanju Slovencev v Bosno in Hercegovino, se je začel s konferenco v Banjaluki, zaključil pa se bo leta 2023 s konferenco v Ljubljani.

Projekt vodita dr. Marijanca Ajša Vižintin z Inštituta za slovensko izseljenstvo in migracije Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti in dr. Biljana Babić s Filološke fakultete Univerze v Banjaluki. Uvodoma so udeležence konference pozdravili dr. Dalibor Kesić z Univerze v Banjaluki, Igor Kotjelnikov z Ministrstva za izobraževanje in kulturo Republike Srbske, predstavnica Društva Slovencev Triglav Nataša Kajmaković ter vodji projekta dr. Biljana Babić in dr. Marijanca Ajša Vižintin. Z glasbo na harmoniki nas je razveselil učenec Glasbene šole Banjaluka.

Program je bil razdeljen na tri sklope. V prvem je dr. Marijanca Ajša Vižintin predstavila selitve iz Slovenije v Bosno in Hercegovino ter društveno povezovanje. Marsikdo ne ve, da so že sredi 19. stoletja Slovenci odhajali v BiH na sezonska dela. Dr. Dragomir Kozomara in dr. Dijana Crnjak sta opisala fonetične značilnosti govora slovenskega prebivalstva v okolici Banjaluke. Raziskave sta delala v Slatini, zato sta poudarila pomen Slovencev, ki so se pred stotimi leti začeli naseljevati v teh krajih. Mag. Ljiljana Potkonjak Panić in Anđela Babić sta pregledali banjaluški tisk med obema vojnoma in poiskali članke o znamenitih Slovencih. Dr. Biljana Babić je iz elektronskega kataloga Narodne in univerzitetne knjižnice Republike Srbske izpisala naslove knjig v slovenščini in prevode iz slovenščine. Poudarila je tudi dvojezične ter večjezične knjige. Društvo Slovencev Triglav Banjaluka je bilo omenjeno kot pomemben založnik del slovenskih avtorjev v slovenščini in srbsčini.

Drugi del programa je bil namenjen dopolnilnemu pouku slovenščine, tretji pa slovenščini na tujih univerzah. Konferenca je potekala hibridno, nekatere predavateljice in predavatelji so govorili v živo, drugi so svoj prispevek posneli. Eva Jurman z Zavoda Republike Slovenije za šolstvo je predstavila pomen dopolnilnega pouka slovenščine, mag. Barbara Hanuš, ki je devet let poučevala v Bosni in Hercegovini, je pokazala gradiva in oblike spodbujanja branja učencev. Tudi dr. Boris Kern je spregovoril o zanimivih gradivih in o učbenikih za učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika, opisal je stanje in perspektivo poučevanja slovenščine na tujih univerzah. Dr. Janja Vollmaier Lubej, lektorica slovenščine na Univerzi v Banjaluki, je predstavila svoje delo. Lektorat deluje od študijskega leta 2018/2019 kot izbirni in fakultativni predmet, zanimanje za učenje slovenščine je veliko.

Konferenca se je zaključila s predavanjem dr. Jerneja Mlekuža. Svojemu prispevku je dal zanimiv naslov *Bratstvo in ...: Slivovka ter banalni nacionalizem v socialistični Jugoslaviji*. Veliko je še področij, ki jih je vredno raziskati, in bilateralni projekt je priložnost za izmenjavo izkušenj ter za nove oblike povezovanja.

Barbara Hanuš

SARADNJA IZMEĐU STUDENATA UNIVERZITETA NA PRIMORSKOJ I UČENIKA DODATNE NASTAVE SLOVENAČKOG JEZIKA

Na inicijativu dr. Barbare Zorman sa Univerziteta na Primorskoj, učenici dodatne nastave slovenačkog jezika u Banjaluci uspostavili su saradnju sa studentima koji pohađaju drugu godinu pedagogije u Kopru. Učestvovalo je 49 studentica.

U sklopu praktičnog rada na predmetu Interkulturalnost u obrazovanju, koji je vodila dr. Barbara Zorman, povezali su se uz pomoć aplikacije Zoom sa učenicima koji uče slovenački jezik sa Barbarom Hanuš. Studenti su učenike pitali o njihovom odnosu prema Sloveniji, o radu Udruženja Slovenaca Triglav i životu u Banjaluci.

Neki od njihovih saznanja:

- Shvatila sam koliko smo različiti, ali istovremeno slični. Koliko možemo naučiti iz drugih kultura i tako obogatiti svoj život. Sretna sam zbog ovog iskustva! :)
- Kroz intervju smo saznali da stanovnike Banjaluke zanima naša kultura i ona se prilično razlikuje od naše. Saznali smo da učenje slovenačkog jezika može biti prava poslastica, a istovremeno nastoje naučiti slovenački jezik kako bi se lakše integrisali u slovenački studijski ili radni ambijent.
- Lijepo je vidjeti kako pripadnici druge nacije cijene slovenačku naciju, kulturu i jezik. Zanimljivo je vidjeti koliko žele naučiti slovenački, a činjenica da imaju priliku gledati slovenačke televizijske programe im puno znači. Shvatili smo da je učenje slovenačkog jezika veliki izazov i da možemo biti ponosni na svoj poseban jezik i kulturu.
- Prije svega, intervju me je pozitivno iznenadio, jer nisam očekivala tako pozitivno iskustvo. Stvarno smo se dobro razumjeli sa sagovornicom i dugo smo razgovarali, a dogovorili smo se i da odemo na kafu kad dođe u Sloveniju. Oduševljena sam kad vidim da ljudi iz drugih kultura takođe žele naučiti naš jezik na vlastitu inicijativu, što zapravo nije lako naučiti. Zaista mi je drago što sam imala priliku doživjeti takvo iskustvo :)
- Utvrdila sam da ljudi pridaju veliku važnost svojim korijenima i žele ih upoznati, upoznati postojeću kulturu i biti dio nje.
- Pozitivno nas je iznenadio razgovor sa studenticom iz Banjaluke koja ima slovenačke korijene, jer je bila vrlo rječit, znanje slovenačkog jezika je izvrsno, izrazila je svoje oduševljenje Slovenijom i želju da živi i studira u Sloveniji. Iako je majka njene bake bila Slovenka, ona takođe čuva slovensku kulturu i jezik i za sebe i svoju porodicu kaže da su i Slovenci i Srbi. Bilo je lijepo vidjeti veliku želju studenta da dođe u kontakt sa slovenačkim korijenima.
- Razgovor je na mene ostavio pozitivan utisak. Drago mi je da s takvom radošću uče slovenački jezik i da im to toliko znači. Lijepo je vidjeti da ih zanimaju i druge kulture. Također sam sretna što žele upoznati Sloveniju i njene ljude, a jednog dana čak i doći ovdje.
- Razgovor sa gospođom iz Bosne koja ima slovenačke korijene bio je vrlo opušten i ugodan. Obe se slažemo da je to bilo pozitivno iskustvo kroz koje smo njenim očima mogli upoznati njezinu kulturu kao i našu. Najzanimljivije nam je bilo da se gospođa u Sloveniji osjeća kao kod kuće, da zaista cijeni našu prirodu i dobrotu među ljudima. Rekla nam je i da Slovence smatra nacijom koja izuzetno cijeni svoj jezik, kulturu i zemlju.
- Razgovor sa gospođom dao mi je uvid u drugačiji način života kako je njena porodica raseljena. Živi sama u Banjaluci, jedna kći živi u Ljubljani, druga u Beču. Kao penzionerka, vrlo je aktivna, što mi se jako svidjelo.
- Intervju nas je pozitivno iznenadio, jer smo i mi počeli pozitivnije gledati na svoju kulturu, dobili smo informacije o tome kako je živjeti u inostranstvu i lični pogled na život u Banjaluci.
- U intervjuu s gospodinom Mladenom Bubonjičem saznali smo da on zna mnogo o istoriji svoje porodice i slovenačkoj kulturi. Dao nam je i puno informacija o samom društvu. S obzirom na to da je vrlo zauzet, uzeo je puno vremena da odgovori na naša pitanja.
- Nakon razgovora sa Barbarom Hanuš shvatili smo koliko je važna empatija i razumijevanje u radu sa studentima imigrantima. Pokazala nam je da svako može, uz određenu želju i volju, pomoći učenicima imigrantima najbolje što može, bez obzira na profesiju ili položaj u školi.

**Studenti druge godine pedagogije
na Univerzitetu na Primorskoj**

SODELOVANJE MED ŠTUDENTI UNIVERZE NA PRIMORSKEM IN UČENCI DOPOLNILNEGA POUKA SLOVENŠČINE

Na pobudo dr. Barbare Zorman z Univerze na Primorskem smo učenci dopolnilnega pouka slovenščine v Banjaluki vzpostavili sodelovanje s študentkami, ki v Kopru obiskujejo drugi letnik študija pedagogike. Sodelovalo je devetštirideset študentk.

V okviru praktičnega dela pri predmetu medkulturnost v vzgoji in izobraževanju, ki ga vodi dr. Barbara Zorman, so se preko zooma povezale z učenci, ki se učijo slovenščino pri Barbari Hanuš. Študentke so učence povprašale po njihovem odnosu do Slovenije, o delu Društva Slovencev Triglav ter o življenju v Banjaluki.

Nekatera njihova spoznanja:

- Uvidela sem, koliko smo si različni, a hkrati podobni. Koliko se lahko naučimo od drugih kultur in s tem popestrimo svoje življenje. Vesela sem za to izkušnjo!
- Preko intervjuja sva izvedeli, da je Banjalučanom naša kultura zanimiva in se precej razlikuje od naše. Spoznali sva, da zna biti učenje slovenščine resničen zalogaj, hkrati pa si prizadevajo za učenje slovenščine, da bi se lažje vključili v slovensko študijsko ali delovno okolje.
- Lepo je videti, kako pripadniki drugega naroda cenijo slovenski narod, kulturo in jezik. Zanimivo je videti, kakšno željo imajo po učenju slovenščine, že to, da imajo možnost gledati slovenske televizijske programe, jim pomeni veliko. Spoznali sva, da je učenje slovenščine velik izziv in da smo lahko ponosni na svoj poseben jezik in kulturo.
- Predvsem me je intervju pozitivno presenetil, saj nisem pričakovala tako pozitivne izkušnje. Z intervjuvanko sva se res dobro ujeli in se pogovarjali dolgo časa in se tudi zmenili, da greva na kavo, ko pride v Slovenijo. Navdušena sem, ko vidim, da se tudi ljudje iz drugih kultur samoiniciativno želijo učiti našega jezika, ki pravzaprav ni lahek za učenje. Res sem vesela, da sem imela priložnost imeti tako izkušnjo.
- Ugotovila sem, da ljudje dajejo svojim koreninam velik pomen in se z njimi želijo seznaniti, spoznati obstoječo kulturo in biti delček te.
- Nad pogovorom z dijakinjo iz Banjaluke, ki ima slovenske korenine, sva bili pozitivno presenečeni, saj je bila zelo zgovorna, njeno znanje slovenščine je odlično, izrazila je navdušenje nad Slovenijo in željo po bivanju ter študiju v Sloveniji. Čeprav je bila Slovenka mama njene babice, tudi sama ohranja slovensko kulturo in jezik ter zase in za svojo družino pravi, da so tako Slovenci kot Srbi. Lepo je bilo videti veliko željo dijakinje po stiku s slovenskimi koreninami.
- Pogovor mi je pustil pozitiven vtis. Veseli me, da se s takim veseljem učijo slovenščine in da jim ta toliko pomeni. Lepo je videti, da se zanimajo še za druge kulture. Veseli me tudi, da si želijo spoznati Slovenijo in njene prebivalce in nekoč celo priti sem.
- Pogovor z gospo iz Bosne, ki ima slovenske korenine, je bil zelo sproščen in prijeten. Obe se strinjata, da je bila to pozitivna izkušnja, preko katere sva lahko spoznali njeno kulturo ter tudi našo skozi njene oči. Najbolj nama je bilo zanimivo to, da se gospa v Sloveniji počuti kot doma, da zelo ceni našo naravo ter prijaznost med ljudmi. Prav tako pa nama je povedala, da se ji zdimo Slovenci narod, ki zelo ceni svoj jezik, kulturo in državo.
- Pogovor z gospo mi je dal vpogled v drugačen način življenja, saj je njena družina razseljena. Sama živi v Banjaluki, ena hčerka živi v Ljubljani, druga na Dunaju. Kot upokojenka je zelo aktivna, kar mi je bilo zelo všeč.
- Intervju naju je pozitivno presenetil, saj sva tudi sami začeli gledati na našo kulturo bolj pozitivno, pridobili sva informacije, kako je živeti v tujini, in osebni pogled v življenje v Banjaluki.
- Pri intervjuju z gospodom Mladenom Bubonjičem sva ugotovili, da veliko ve o zgodovini svoje družine in o slovenski kulturi. Podal nama je tudi veliko informacij o samem društvu. Glede na to, da je zelo zaposlen, pa si je vzel veliko časa, da je odgovoril na najina vprašanja.
- Po pogovoru z Barbaro Hanuš sva spoznali, kako pomembna je empatija in razumevanje pri delu z učenci priseljenci. Pokazala nama je, da lahko vsak z neko željo in voljo pomaga učencem priseljencem po svojih najboljših močeh ne glede na poklic ali položaj v šoli.

Študentke drugega letnika pedagogike na Univerzi na Primorskem

PREŠERNOV DAN – SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK

8. februar je slovenski državni praznik – Prešernov dan. S pogovorom o Francetu Prešernu in njegovih delih smo začeli 2. polletje dopolnilnega pouka slovenščine.

Pouk še vedno poteka na daljavo. Zbrali smo se ob ekranih, brali smo zgodbe o Prešernovem življenju in raziskovali, kdo je kdo v njegovem življenju. Naši učenci veliko vedo o največjem slovenskem pesniku, vsako leto pa v mozaik svojega znanja dodajo še nov kamenček.

Prešernovi dnevi so v Banjaluki že tradicionalni. Februarja 2020 sta nas obiskali kustosinji Gorenjskega muzeja Kranj, družili smo se na delavnicah in ob odprtju razstave o Valentinu Vodniku. Letos druženj ni, učenci pa so vseeno pripravili kulturni program. 8. februar smo obeležili s pisanjem pesmi, ustvarjanjem risb in snemanjem fotografij. Starejši osnovnošolci in srednješolci so se povezali z vrstniki iz Švice, nastal je film, ki dokazuje, da ustvarjalnost nima meja.

Kulturne ustanove v Sloveniji ostajajo zaprte, a prireditve ob 8. februarju bo tudi letos veliko. Vsi dogodki so se preselili na splet, kar pomeni, da so dostopni vsem Slovencem, ki živijo v tujini. Prisluhnemo lahko recitalom, ogledamo si predstave, obiščemo razstave, celo na virtualni sprehod po krajih pod Stolom, kjer je odraščal France Prešeren, lahko gremo. Vsak lahko poišče nekaj, kar ga zanima. Z učenci iz Slatine smo si ogledali pripovedovalsko-glasbeno predstavo *Za devetimi gorami*. Anja Štefan je skupaj z glasbenikoma na Ljubljanskem gradu pripovedovala pravljice, mi pa smo predstavo spremljali vsak s svojega naslanjača.

8. februar je dan, ko razmišljamo o našem odnosu do kulture. V času, ko se zaradi epidemije ne smemo družiti in ostajamo doma, nas spremljajo lepa glasba, dobri filmi in zanimive knjige. Pomagajo nam razmisliti o sebi in o našem mestu v družbi. V Cankarjevem domu, največjem slovenskem kulturnem domu, pravijo: „Naj vsaj za kratek čas v letošnjem letu besedo korona zamenja druga beseda na K – kultura.“

Letošnji kulturni praznik bo poskušal zasejati upanje. Besedna zveza up budi, vzeta iz Prešernove Zdravljice, je naslov državne proslave. Kulturne ustanove upajo, da bodo kmalu lahko na široko odprle svoja vrata, Slovenci v zamejstvu in po svetu pa, da bi spet lahko obiskovali Slovenijo, raziskovali njeno kulturno dediščino in medse vabili slovenske umetnike. Kultura odraža dušo naroda, zato je spoznavanje slovenske kulture pomemben del dejavnosti društev Slovencev.

Barbara Hanuš

PREŠERNOV DAN - SLOVENAČKI KULTURNI PRAZNIK

8. februar je slovenski državni praznik - Prešernov dan. Razgovorom o Francu Prešernu i njegovim djelima započeli smo 2. semestar dodatne nastave slovenačkog jezika.

Nastava se i dalje održava na daljinu. Okupili smo se oko ekrana, čitali priče o Prešernovom životu i istraživali ko je ko u njegovom životu. Naši učenici znaju puno o najvećem slovenačkom pjesniku i svake godine dodaju novi kamen u mozaik svog znanja.

Prešernovi dani su već tradicionalni u Banjaluci. U februaru 2020. godine posjetili su nas kustosi Gorenjskog muzeja Kranj, družili smo se na radionicama i na otvaranju izložbe o Valentinu Vodniku. Ove godine nema okupljanja, ali učenici su svejedno pripremili kulturni program. Proslavili smo 8. februar pisanjem pjesama, stvaranjem crteža i fotografisanjem. Stariji učenici osnovnih i srednjih škola povezali su se sa svojim vršnjacima iz Švicarske, a snimljen je i film koji dokazuje da kreativnost nema granica.

Kulturne institucije u Sloveniji i dalje su zatvorene, ali će biti mnogo događaja i 8. februara ove godine. Svi događaji su se preselili na mrežu, što znači da su dostupni svim Slovencima koji žive u inostranstvu. Možemo slušati recitale, gledati predstave, posjetiti izložbe, čak možemo i virtuelno prošetati mjestima ispod Stola, gdje je France Prešern odrastao. Svako može pronaći nešto što ga zanima. Sa učenicima iz Slatine smo gledali narativno-muzičku predstavu *Iza devet planina*. Anja Štefan je zajedno sa muzičarima iz Ljubljanskog dvorca pričala bajke, a svi smo nastup gledali iz svojih fotelja.

8. februar je dan kada razmišljamo o svom odnosu prema kulturi. U vrijeme kada se zbog epidemije ne smijemo družiti i ostati kod kuće, prati nas lijepa muzika, dobri filmovi i zanimljive knjige. Pomažu nam da razmišljamo o sebi i svom mjestu u društvu. U Cankarevom domu, najvećem slovenačkom kulturnom centru, kažu: "Neka riječ korona bude zamijenjena drugom riječju na slovo K - kultura, barem na kratko ove godine."

Ovogodišnji kulturni praznik pokušat će sijati nadu. Izraz „budi nadu“, preuzet iz Prešernove zdravice, naslov je nacionalne proslave. Kulturne institucije nadaju se da će uskoro moći širom otvoriti svoja vrata, a Slovenci u inostranstvu da ponovo posete Sloveniju, istraže njeno kulturno naslijeđe i pozovu slovenačke umjetnike. Kultura odražava dušu nacije, pa je upoznavanje slovenačke kulture važan dio aktivnosti slovenačkih udruženja.

Prevod Ana Marjanović

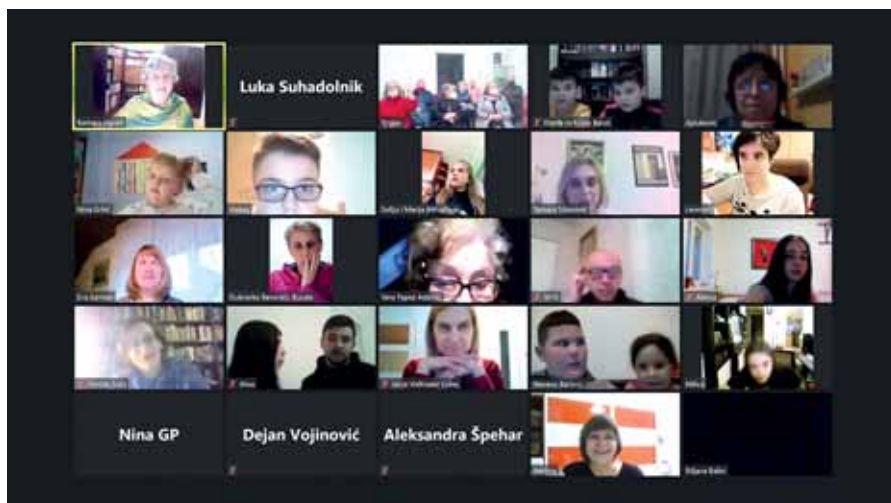
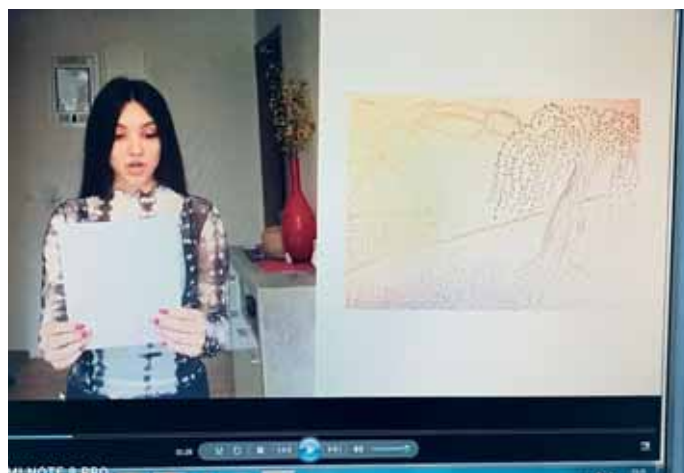
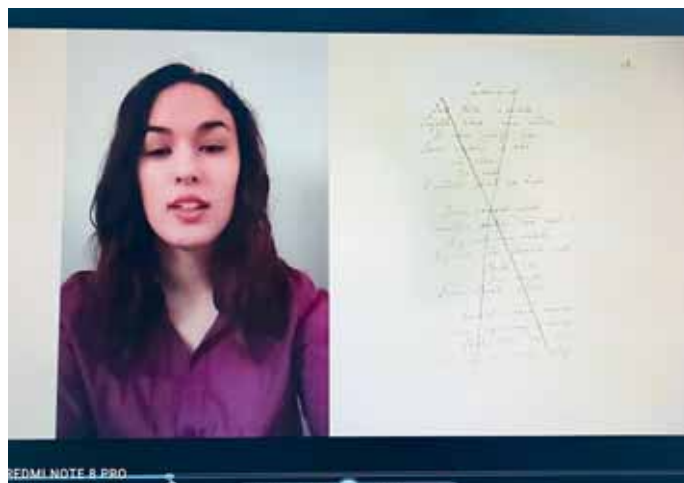
POZDRAV POMLADI

V nedjelju, 7. marca, smo pripremili spletno prireditev Pozdrav pomladi.

S pesmimi slovenskih pesnikov in pesnic smo praznovali 8. Marec, dan žena, 12. marec, gregorjevo, in 21. marec, prvi dan pomladi ter mednarodni dan poezije.

Pesmi so interpretirali učenci dopolnilnega pouka slovenščine iz Banjaluke, Slatine, Prijedora in Teslića ter številni gosti, ki so se prijazno odzvali mojemu vabilu. Uvodoma nas je pozdravila gospa Eva Jurman z Zavoda republike Slovenije za šolstvo, na zaključku programa pa so nam vse dobro zaželeli člani Društva Slovencev Triglav Banjaluka, ki so prireditev spremljali v svojih novih prostorih.

Program smo začeli s pesmimi o mamah. Prvo je povedala naša najmlajša učenka Marija Mihajlović. Med avtoricami pesmi smo posebej izpostavili Nežo Maurer, z izborom njenih pesmi smo ji voščili za 90. rojstni dan.

Recitala pesmi za otroke ne more biti brez pesmi Toneta Pavčka, Anje Štefan, Janeza Bitenca, Svetlane Makarovič, v programu pa smo slišali še pesmi drugih priljubljenih avtorjev. Spomnili smo se Ferija Lainščka – letošnjega Prešernovega nagrajenca. Zazvene so tudi pesmi starejših pesnikov: Josipa Murna Aleksandrova, Otona Župančiča, Lili Novy, Ivana Minattija in Saše Vegri.

K sodelovanju sem povabila svoje bivše učenke, danes že študentke v Sloveniji in v Nemčiji, prav vse so se z veseljem odzvale in prebrale pesmi. Pesem Neže Maurer Da si lahko otrok je izbrala Nina Gradič Planko – prva napotena učiteljica slovenščine, ki je v teh krajih postavila trdne temelje pouka. Iz Maribora se je s pesmijo Saše Vegri Tiho domotožje oglasila lektorica slovenščine na Filološki fakulteti v Banjaluki, doc. dr. Janja Vollmaier Lubej. Imeli smo tudi gostjo iz Novega Sada. Rut Zlobec, učiteljica dopolnilnega pouka slovenščine v Vojvodini, je prebrala Pesem o pomladi in prijateljstvu, s katero smo se poklonili legendarni slovenski pevki Majdi Sepe. Med gostjami je bila gospa Vera Pappež Adamič, ki je raziskovala korenine Slovencev, ki so se doselili v Slatino. Kako lepo je slišati, da je v Slatini še danes toliko učencev slovenščine in da družine ohranjajo slovenski jezik in kulturo.

S programom smo obeležili dan žena, veselje ob prihodu pomladi in star slovenski praznik gregorjevo. Gregorjevo praznujemo 12. marca, to je bil včasih prvi pomladni dan. Obrtniki so se veselili, da se je dan toliko podaljšal, da ni bilo treba delati ob svečah, zato so luč vrgli v vodo. Še danes poznamo ta običaj – po rekah spuščamo gregorčke in se veselimo svetlobe. Drugi običaj pa je povezan s pticami. Pravimo, da je to dan, ko se ženijo ptice.

Prvi dan pomladi, 21. marec, je tudi mednarodni dan poezije. Na prireditvi je bila z nami posebna gostja – igralka, pisateljica in pesnica Saša Pavček. Učenci jo dobro poznajo, saj je že gostovala v Banjaluki in Prijedoru. Društvo Slovencev Triglav je izdalo dvojezično knjigo njenih besedil V srčnem žepu. Letos je v slovenščini izšla njena knjiga Zastali čas in pesem Jablana, ki nam jo je povedala, je iz te zbirke.

Veliko se nas je zbralo, oglašali smo se iz Banjaluke, Slatine, Prijedora, Teslića, Novega Grada, Ljubljane, Maribora, Paridola, Bleda, Novega Sada, Dunaja in Erlangena. Veliko kilometrov je bilo med nami, a sodobne tehnologije razdalje premagajo in večer je bil poln lepih besed.

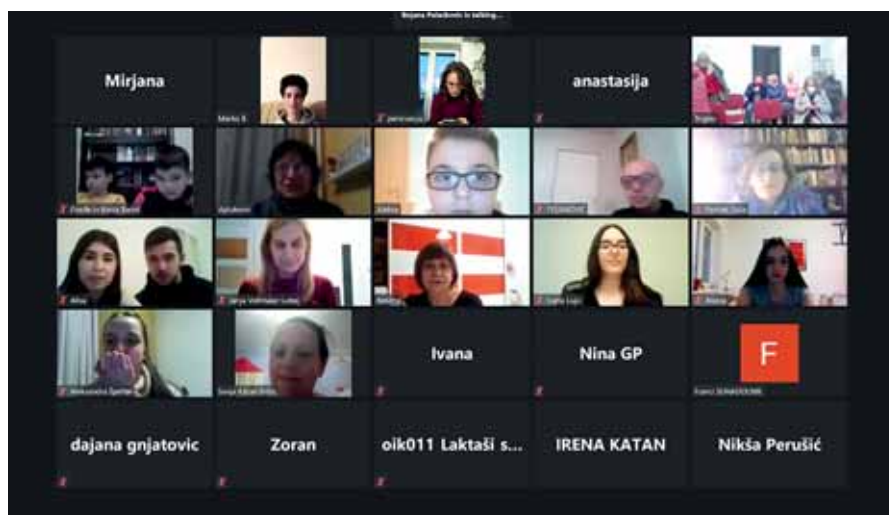
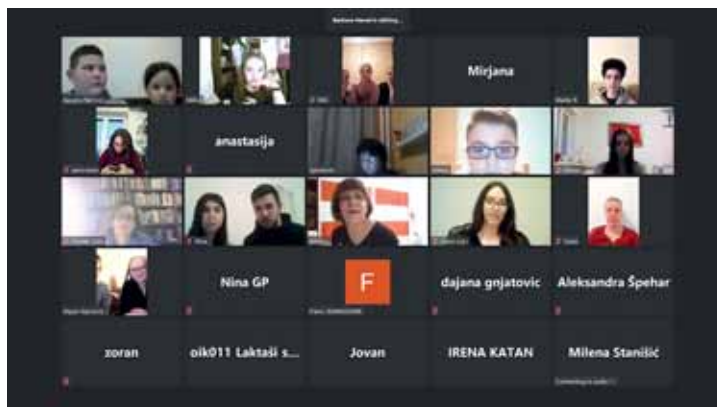
Barbara Hanuš

POZDRAV PROLJEČU

U nedjelju, 7. marta, pripravili smo on-lajn događaj Pozdrav proljeću.

Pjesmama slovenačkih pjesnika obilježili smo 8. mart - Dan žena, 12. mart - Dan svetog Grgura, i 21. mart - prvi dan proljeća i Međunarodni dan poezije.

Pjesme su interpretirali učenici dodatne nastave slovenačkog jezika iz Banjaluke, Slatine, Prijedora i Teslića, kao i mnogi gosti koji su se ljubazno odazvali mom pozivu. Pozdravila nas je gospođa Eva Jurman iz Zavoda za obrazovanje

Republike Slovenije, a na kraju programa sve najbolje poželjeli su nam članovi Udruženja Slovenaca Triglav Banjaluka, koji su događaj pratili u svojim novim prostorijama.

Program smo započeli pjesmama o mamama. Prvo je priču ispričala naša najmlađa učenica Marija Mihajlović. Među autorima pjesama posebno smo izdvojili Nežu Maurer, izborom njenih pjesama čestitali smo joj 90. rođendan.

Recital pjesama za djecu ne može biti bez pjesama Toneta Pavčeka, Anje Štefan, Janeza Bitenca, Svetlane Makarovič, a u programu smo čuli i pjesme drugih popularnih autora. Sjetili smo se Ferija Lainščeka - ovogodišnjeg dobitnika Prešernove nagrade. Čule su se i pjesme starijih pjesnika: Josipa Murna Aleksandrova, Otona Župančiča, Lili Novy, Ivana Minattija i Saše Vegri.

Pozvala sam da učestvuju i svoje bivše učenike, danas studente u Sloveniji i Njemačkoj, svi su se rado odazvali i pročitali pjesme. Pjesmu Neže Maurer Kad bih bila dijete izabrala je Nina Gradič Planko - prva učiteljica slovenačkog jezika koja je bila upućena u ove krajeve koja je postavila čvrste temelje za podučavanje. Iz Maribora se javila lektorica slovenačkog jezika na Filološkom fakultetu u Banjaluci, doc. dr. Janja Vollmaier Lubej. Imali smo i gošću iz Novog Sada. Rut Zlobec, učiteljica dodatne nastave slovenačkog jezika u Vojvodini, pročitala je Pjesmu o proljeću i prijateljstvu, kojom smo odali počast legendarnoj slovenačkoj pjevačici Majdi Sepe. Među gostima bila je i gospođa Vera Papež Adamič, koja je istraživala korijene Slovenaca koji su se doselili u Slatinu. Kako je lijepo čuti da u Slatini ima još toliko učenika slovenačkog jezika i da porodice čuvaju slovenački jezik i kulturu.

Programom smo obilježili Dan žena, radost dolaskom proljeća i stari slovenački praznik Sveti Grgur. Gregorjevo se obilježava 12. marta, nekada je to bio prvi dan proljeća. Obrtnici su se obradovali što se je dan produžio i da nije bilo potrebe raditi uz svjetlost svijeća, pa su bacili svjetlost u vodu. Ovaj običaj znamo i danas - puštamo gregorčke (plivajuće kućice) niz rijeku rijekama i radujemo se svjetlosti. Međutim, drugi običaj povezan je s pticama. Kažemo da je ovo dan kada se ptice vjenčavaju.

Prvi dan proljeća, 21. mart, ujedno je i Međunarodni dan poezije. Sa nama na događaju bila je i specijalni gost - glumica, spisateljica i pjesnikinja Saša Pavček. Studenti je dobro poznaju, jer je već gostovala u Banjaluci i Prijedoru. Udruženje Slovenaca Triglav objavilo je dvojezičnu knjigu njenih tekstova U srčanom džepu. Ove godine je na slovenačkom jeziku objavljena njena knjiga Zastali čas, a iz ove zbirke je i pjesma Jablana koju nam je recitovala.

Mnogo nas se okupilo, javili smo se iz Banjaluke, Slatine, Prijedora, Teslića, Novog Grada, Ljubljane, Maribora, Paridola, Bleda, Novog Sada, Beča i Erlangena. Bilo je mnogo kilometara između nas, ali moderne tehnologije prevladavaju daljine i veče je bilo puno lijepih riječi.

Prevod Ana Marjanović

VTISI ODDAJE POZDRAV POMLADI

Ni dolgo tega, ko nam je mag. Barbara Hanuš, učiteljica dopolnilnega pouka slovenščine v Banjaluki poslala povabilo za sodelovanje v oddaji, preko ZOOM-a, *Pozdrav pomladi*. Prof. Barbara Hanuš je kljub težkem predhodnjem letu Corone naše učence dopolnilnega pouka slovenščine uspešno, preko onlina, učila slovenski jezik. Njihovo učenje smo lahko sledili preko facebook-a ali naše spletne strani. Iz njenega povabila smo vedeli, da nam Barbara spet pripravlja nekaj kar bo našo vsakodnevno monotonijo osvežilo.

7. marec 2021, pred proslavitvijo dneva žena in eno letno zatišje učenja slovenščine v Banjaluki, Prijedoru, Slatini, se je manjše število članov zbralo v našem novem čudovito opremljenem prostoru Društva Slovencev TRIGLAV.

Zbrali smo se in nestrpno pričakovali kaj bomo videli in kakšno presenečenje je tokrat Barbara pripravila za nas. Prostor v našem Društvu je bil pripravljen za začetek oddaje.

Na TV ekranu se je pojavil napis Pozdrav pomladi a takoj za njim Barbarin nasmejan obraz in topel pozdrav, namenjen nam in vsem, ki bodo kasneje gledali to oddajo. V enournem programu so se vrstile pesmi slovenskih pesnikov. Bila je to besedna pesnitev pozdrava pomladi, cvetnega prebujanja, ptičjega žvrgoljenja, ljubezni do vsega kar je lepega in kar nas osrečuje.

Besedila znanih slovenskih pesnikov so govorili učenci dopolnilnega pouka slovenščine, in to od Dunaja, Grada, Ljubljane in ostalih slovenskih mest, vse do Banjaluke, Prijedorja, Slatine, Teslića in Novega Grada ter gosti, ki so se odzvali na Barbarino povabilo. Za nas, ki smo gledali in poslušali, je to bilo veliko presenečenje.

Z mnogimi gosti se dolgo nismo srečali, a spomini na te naše drage prijatelje, ki ne živijo v BiH, temveč jih je pot peljala širom sveta. Ostanje spomin nanje, ostanejo spomini na prijetna srečanja s prijatelji, ki jih žal že nekaj časa nismo videli. Barbarini spomini so bili presenečnje, ki nam ga je pripravila.

Videli smo našo Vero Papež Adamič, gospo Evo Jurman iz ministrstva za šolstvo, učiteljico slovenščine v Novem Sadu in Zrenjaninu Rut.... in mnoge prijatelje, na katere še vedno radi spomnimo.

Mlade generacije naših otrok, naših članov je odšlo. Želeli so da nadaljujejo šolanje v Sloveniji, in izven njenih meja. Odraščajo, postajajo uspešni srednješolci, študenti, pravniki, inženjiri ,itd. Zahvaljujoč učiteljem iz Slovenije, Nini Gradić in Barbare Hanuš ter mnogim eminentnim kulturnikom, kot so Saša Pavček, Feri Lenšček, Anja Štefan,Partljič in še in še ostalih, ki niso omenjeni, a njim dolgujemo veliko zahvalo za ohranitev materinega jezika in slovenske kulture.

Hvala Barbara tebi in vsem, ki so pomagali pri realizaciji te čudovite oddaje.

Nataša Kajmaković

SPET SKUPAJ PRI POUKU SLOVENŠČINE

Epidemija nam dolgo ni omogočala, da bi imeli pouk v živo, srečevali smo se le ob ekranih, a ob prvem srečanju po štirinajstih mesecih se nam je vsem zdelo, kot bi se videli pred kratkim.

Otroci, mladostniki in odrasli so prejeli potrdila za obiskovanje pouka za preteklo šolsko leto in veliko nagrad, ki so si jih prislužili na različnih natečajih. Podelili smo priznanja za sodelovanje v projektu Rovka Črkolovka, priznanja in knjižne nagrade za bralno značko, priznanja in nagrade za poletne bralce – poletavce in priznanja in nagrade za sodelovanje na natečaju Svetovnega slovenskega kongresa. Najlepše je bilo, da smo se spet zbrali, pogovarjali, učili in ustvarjali.

Barbara Hanuš

PONOVO ZAJEDNO NA ČASOVIMA SLOVENAČKOG JEZIKA

Epidemija nam dugo nije dopuštala da imamo nastavu uživo, sretali smo se samo na ekranima, ali na prvom susretu nakon četrnaest mjeseci svi smo se osjećali kao da smo se vidjeli nedavno.

Djeca, mladi i odrasli dobili su certifikate za pohađanje nastave u protekloj školskoj godini i mnoštvo nagrada koje su zaradili na raznim takmičenjima. Dodijelili smo priznanja za učešće u projektu Rovka Črkolovka, priznanja i nagrade za knjige za čitalačku značku, priznanja i nagrade za ljetne čitaoce – poletavce i priznanja i nagrade za učešće na takmičenju Svjetskog slovenačkog kongresa. Najbolje je bilo što smo se ponovo okupili, razgovarali, učili i stvarali.

Prevod Ana Marjanović

ZAKLJUČEK ŠOLSKEGA LETA V BANJALUKI IN SLATINI

To šolsko leto je bilo polno izzivov. Kako obdržati učence, če jih osem mesecev sploh ne vidiš?

Sodobne tehnologije so nam od septembra do maja pomagale pri premagovanju razdalj, po prvomajskih praznikih pa smo se spet srečali v živo. Pridružili so se nam tudi tisti, ki niso spremljali pouka na daljavo, nestrpno pa so čakali, da se vrnejo naša običajna druženja. Znanje se ni izgubilo, ker so učenci pridno brali, poslušali posnetke oddaj, gledali slovenske filme ter spletne posnetke predstav in dogodkov.

Bilten To smo mi dokazuje, da se je v tem šolskem letu kljub epidemiji dogajalo veliko zanimivega. Obeležili smo evropski dan jezikov, novoletne in pomladne praznike, 8. februar, 90. rojstni dan pesnice Neže Maurer ter dan čebel, nismo pa pozabili niti na to, da je Slovenija leta 2021 evropska gastronomska regija in da 25. junija praznuje 30. rojstni dan. Ozrli smo se v preteklost in v prihodnost ter zapisali svoja razmišljanja.

Zaključek šolskega leta je bil drugačen kot običajno, saj nismo povabili gostov iz Slovenije. A druženje v majhnih skupinah, v Slatini kar na lepo urejenem prostoru ob šoli, v Banjaluki pa v prostorih Društva Slovencev Triglav, je bilo prijetno in vsi smo ponosni, da je 55 učencev v Banjaluki in 8 v Slatini prejelo potrdila za redno obiskovanje pouka.

Prijavnice novih učencev že prihajajo, prihodnje šolsko leto bo pouk obiskovala nova skupina najmlajših in prepričana sem, da bodo prav tako kot njihovi nekaj let starejši vrstniki uživali ob učenju prvih slovenskih besed, pesmi in iger. To šolsko leto je 24 učencev osvojilo bralno značko, verjamem, da bodo še naprej ostali zvesti dobri knjigi in da se bo število bralcev še povečalo.

Po devetih letih se poslavljam, s svojimi učenci sem preživela veliko lepih trenutkov. Prihaja nova učiteljica z novimi idejami za zanimive učne ure in za projekte, ki bodo te kraje in ljudi povezali s Slovenijo. Učenci pogrešajo potovanja, zato naj še tu zapišem besede, ki sem jim jih zapisala v slovo:

*Ko se odprejo meje
in nov veter zaveje,
bo čas za potovanja
in za drugačno nabiranje znanja.
Tako tega, kar ste se naučili,
ne boste pozabili,
saj boste v Sloveniji slovensko govorili.*

Devet let sem bila učiteljica dopolnilnega pouka slovenščine, uživala sem pri pouku in ob različnih dejavnostih, zato sem hvaležna sem za vse, kar sem v teh letih doživela.

Učenci tu so res zavzeti,
lepo je take učence imeti.

Barbara Hanuš

KRAJ ŠKOLSKE GODINE U BANJALUCI I SLATINI

Ova školska godina bila je puna izazova. Kako zadržati učenike ako ih osam mjeseci uopšte ne vidite?

Savremene tehnologije pomogle su nam da prebrodimo udaljenosti od septembra do maja, a nakon prvomajskih praznika ponovo smo se sreli uživo. Pridružili su nam se i oni koji nisu pohađali nastavu na daljinu i jedva su čekali da se vrate naša uobičajena druženja. Znanje nije izgubljeno, jer su učenici marljivo čitali, slušali snimke emisija, gledali slovenačke filmove i internetske snimke predstava i događaja.

Bilten To smo mi dokazuje da se ove školske godine mnogo zanimljivih stvari događalo uprkos epidemiji. Proslavili smo Evropski dan jezika, novogodišnje i proljetne praznike, 8. februar, 90. rođendan pjesnikinje Neže Maurer i Dan pčela, ali nismo zaboravili ni da je Slovenija evropska gastronomska regija 2021. godine i da 25. juna slavi svoj 30. rođendan. Osvrnuli smo se unazad i u budućnost i zapisali svoje misli.

Kraj školske godine bio je drugačiji nego inače, jer nismo pozvali goste iz Slovenije. Ali druženje u malim grupama, u Slatini u lijepo uređenom prostoru pored škole, te u Banjaluci u prostorijama Udruženja Slovenaca Triglav, bilo je ugodno i svi smo ponosni što je 55 učenika u Banjaluci i 8 u Slatini primilo potvrde za redovno prisustvo.

Prijave za nove učenike već stižu, sljedeće školske godine nastavu će pohađati nova grupa najmlađih i sigurna sam da će poput svojih nekoliko godina starijih vršnjaka uživati u učenju prvih slovenskih riječi, pjesama i igara. Ove školske godine 24 učenika su osvojila čitalačku značku, vjerujem da će i dalje ostati vjerni dobroj knjizi, a broj čitalaca još više povećati.

Nakon devet godina se opraštam, provela sam mnogo lijepih trenutaka sa svojim učenicima. Dolazi nova učiteljica s novim idejama za zanimljive lekcije i za projekte koji će ta mjesta i ljude povezati sa Slovenijom. Učenicima nedostaje putovanja, pa ću ovdje zapisati riječi koje sam im napisala na rastanku:

*Kad se granice otvore
i novi vjetar zaduva,
doći će vrijeme za putovanja
i za drugačije prikupljanje znanja.
Tako nećete zaboraviti
ono što ste naučili,
jer ćete u Sloveniji slovenački govoriti.*

Devet godina sam bila učiteljica dodatne nastave slovenačkog jezika, uživala sam u nastavi i raznim aktivnostima, pa sam zahvalna na svemu što sam proživjela tokom ovih godina.

Učenici su ovdje zaista zauzeti,
lijepo je imati takve učenike.

Prevod Ana Marjanović

KNJIŽEVNI TEKSTOVI STUDENATA SLOVENAČKOG JEZIKA

U četvrtak 10. 6. 2021 u 18.00 održan je posljednji događaj akademske 2020/2021. godine, na kojem su studenti i studenti predavaonice Slovenskog filološkog fakulteta Univerziteta u Banjaluci predstavili svoje književne tekstove.

Najprije su predstavili priče nastale prema ilustracijama, a nakon toga nekoliko verzija malo izmijenjene bajke Janček Ježek, zatim su učenici čitali poeziju. Pjesme su nastali učenici nakon što su pročitali pjesmu Sneg Josip Murna i Jesen Srečka Kosovela. Predstavili su i svoje mjesto, a to su Banjaluka, Slatina i Prnjavor, nakon čega je uslijedio scenario o srednjovjekovnoj Ljubljani. Na kraju, predavačica Janja Vollmaier Lubej predstavila je čitavu knjižicu književnih razmišljanja učenika, koja je vrlo raznolika i bogata.

Janja Vollmaier Lubej

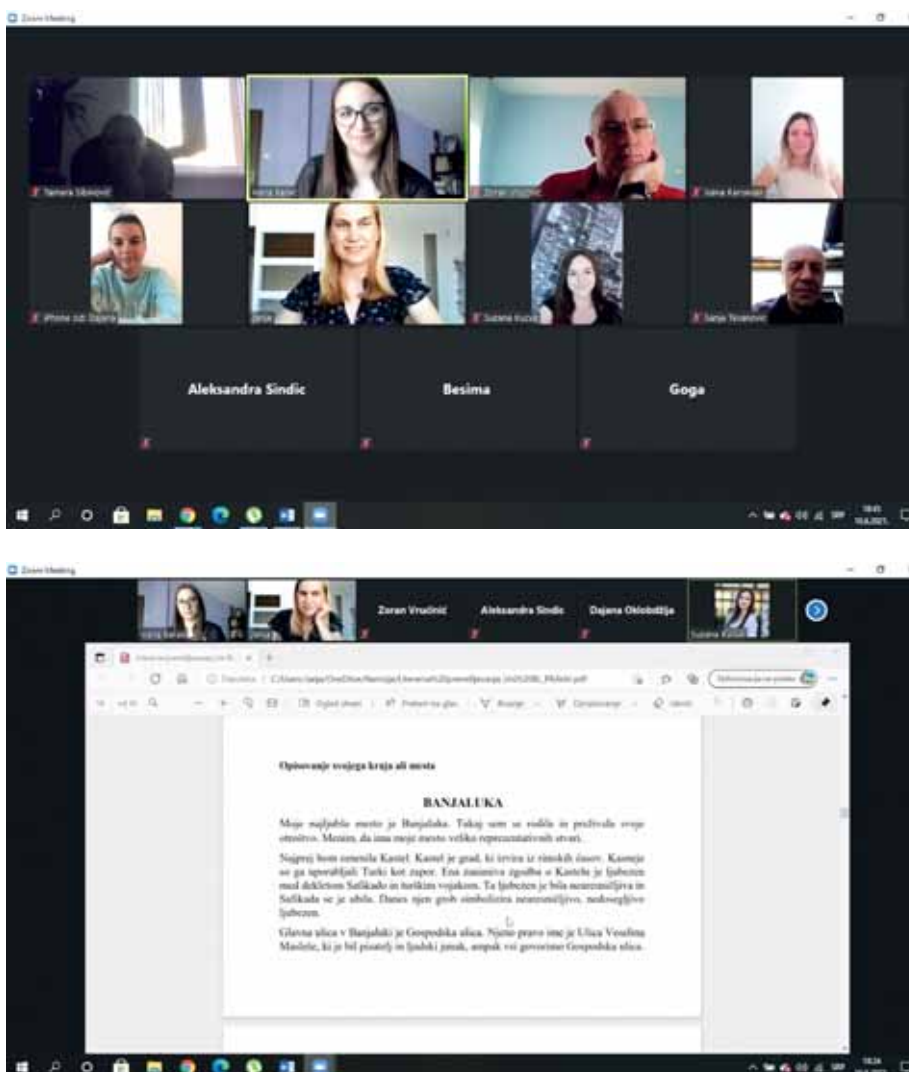

LITERARNA BESEDILA ŠTUDENTOV LEKTORATA SLOVENŠČINE

V četrtak, 10. 6. 2021, se je ob 18.00 odvil še zadnji dogodek v študijskem letu 2020/2021, na katerem so študentje in študentke lektorata slovenščine Filološke fakultete Univerze v Banjaluci predstavili svoja literarna besedila.

Najprej so predstavili zgodbe, ki so nastale glede na ilustracije, sledilo je več različic nekoliko spremenjene pravljice Janček Ježek, nato pa so študentje brali poezijo. Pesmi so študentje poustvarili po branju pesmi Sneg Josipa Murna in Jesen Srečka Kosovela. Predstavili so tudi svoj kraj, in sicer Banjaluko, Slatino in Prnjavor, sledil je spis o srednjeveški Ljubljani. Ob koncu je lektorica Janja Vollmaier Lubej predstavila celotno knjižico literarnih premišljevanj študentov, ki je zelo raznolika in bogata.

Janja Vollmaier Lubej

PODELITEV ZBORNIKOV IN NAGRAD ZA LITERARNI IN LIKOVNI NATEČAJ

Slavistično društvo Dolenjske in Bele krajine je zaključilo šesti literarni natečaj poezije in kratke proze.

Udeležilo se ga je 84 avtorjev in avtoric, med njimi tudi dijakinja Anastasija Babić izluke, ki ima v zborniku Usoda vseh se v meni razodeva objavljeno svojo pesem Sonce v duši. Zaključili so tudi plakatni natečaj na temo Slovenščina – moj, tvoj, vaš jezik, ki so ga razpisali že v začetku lanskega leta. Na natečajih Slavističnega društva Dolenjske in Bele krajine učenci dopolnilnega pouka slovenščine redno sodelujemo in tudi zdaj smo. Spet smo se razveselili nagrade – za plakat Korenine besed sta jo prejeli Mihaela in Elena Lunić. Vsi učenci so prejeli zahvale za sodelovanje.

Plakati bodo razstavljeni ob evropskem dnevu jezikov, podelitev zbornikov in nagrad pa je bila v četrtek, 10. junija, v Knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu. Prireditelj s kulturnim programom je bila zelo prijetna, udeležili sta se je tudi Biljana in Anastasija Babić iz Banjaluke. Predstavnica likovne komisije Klavdija Kotar je v utemeljitvi nagrade izpostavila bogato kulturno delovanje Društva Slovencev Triglav. Nagrado je v imenu učenek prevzela njuna mentorica Barbara Hanuš, ki je poudarila dobro sodelovanje z Novim mestom in tudi to, da Mihaelina in Elenina babica prihaja iz Bele krajine. Ali kot sta zapisali učenki: „Najine korenine so iz Slovenije.“

Vodilna misel letošnjega natečaja so verzi iz pesmi Vere Albreht Z mano je vse. V Parku Rastoče knjige pri Knjižnici Mirana Jarca so bogatejši za nov list, odprtje je bilo takoj po podelitvi nagrad. Bi morda take rastoče knjige lahko zaživele tudi v Banjaluki in Slatini? Ali pa bi kak list v Novem mestu predstavljal enega izmed banjaluških pisateljev? Sodelovanju med mestoma bi tako dodali še nove povezave.

Pred Kulturnim centrom Janeza Trdine Novo mesto so razstavljeni plakati lepljenk, ki so jih v projektu med letoma 2015 in 2018 ustvarjali srednješolci iz Slovenije, iz Trsta in iz Banjaluke. Med razstavljenimi je delo dijakov Gimnazije Banjaluka, sodelovala je naša učenka Aleksandra Špehar. Kultura ne pozna meja in spodbujanje ustvarjalnosti mora biti pomembno poslanstvo v vseh okoljih.

Barbara Hanuš

DODJELA ZBORNIKA I NAGRAĐA ZA KNJIŽEVNO I LIKOVNO TAKMIČENJE

Slavističko društvo Dolenjske i Bele Krajine okončalo je šesto književno takmičenje iz poezije i kratke proze.

Učestvovalo je 84 autora, među kojima je i učenica Anastasija Babić iz Banjaluke, koja je u zbirci „U meni se otkriva sudbina svih“ objavila svoju pjesmu „Sunce u duši“. Okončali su i takmičenje za poster na temu „Slovenački - moj, tvoj, vaš jezik“, koji je objavljen početkom prošle godine. Učenici dodatne nastave slovenačkog jezika redovno učestvuju na takmičenjima Slavističkog društva Dolenjske i Bele krajine, pa i ovaj put. Ponovo smo se obradovali nagradi - Mihaela i Elena Lunić dobile su je za poster Korijen riječi. Svi studenti su dobili zahvalnice za učešće.

Plakati će biti izloženi povodom Evropskog dana jezika, a predstavljanje zbornika radova i nagrada održano je u četvrtak, 10. juna, u biblioteci Miran Jarc u Novom Mestu. Događaj sa kulturnim programom bio je veoma prijatan, prisustvovala su i Biljana i Anastasija Babić iz Banjaluke. U obrazloženju nagrade predstavnik umjetničke komisije Klavdija Kotar istakla je bogatu kulturnu aktivnost Udruženja Slovenaca Triglav. Nagradu je u ime učenika primila njihova mentorica Barbara Hanuš, koja je naglasila dobru saradnju sa Novim mestom, kao i činjenicu da Mihaelina i Elenina baka potiče iz Bele krajine. Ili kako su učenici napisali: „Naši korijeni su iz Slovenije.“

Misao vodilja ovogodišnjeg takmičenja su stihovi iz pjesme Vere Albreht „Sve je sa mnom“. U Parku rastućih knjiga u biblioteci Miran Jarc bogatiji su za novi list, otvorenje je bilo odmah nakon svečane dodjele nagrada. Da li bi tako rastuće knjige mogle zaživjeti i u Banjaluci i Slatini? Ili bi novine u Novom mestu predstavljale nekog od banjalučkih pisaca? To bi dodalo nove veze saradnji dva grada.

Ispred Kulturnog centra Janeza Trdine izloženi su plakati kolaža koje su u projektu između 2015. i 2018. godine izradili srednjoškolci iz Slovenije, Trsta i Banjaluke. Među izloženim je i rad učenika banjalučke Gimnazije, učestvovala je naša učenica Aleksandra Špehar. Kultura ne poznaje granice i poticanje kreativnosti mora biti važna misija u svim okruženjima.

Prevod Ana Marjanović

ZAČETEK DOPOLNILNEGA POUKA SLOVENŠČINE

Drugi teden v mesecu septembru 2021 se je začel dopolnilni pouk slovenščine v Banjaluci, Slatini in Prijedoru.

Učiteljico Barbaro Hanuš je zamenjala Barbara Goršič. Udeležba pri urah slovenščine je velika, veseli nas, da je veliko zanimanja za učenje slovenščine pri otrocih – predšolskih, osnovnošolskih in srednješolskih. Do sedaj smo se že dobro spoznali, tako otroci kot odrasli so željni znanja, motivirani in prijetni učenci. Čeprav v srcih nosijo učiteljico Barbaro Hanuš, so tudi novo učiteljico lepo sprejeli.

Za nami sta že dva dogodka – obisk Gimnazije Novo mesto ter evropski dan jezikov. V mesecu oktobru sledita dve večji prireditvi – srečanje učencev dopolnilnega pouka slovenščine v Tuzli ter kviz za otroke, ki bo 30. 10. 2021 v Banjaluci.

29. 10. 2021 pa nas bo obiskala učiteljica Barbara Hanuš.

Barbara Goršič

POČETAK DODATNE NASTAVE SLOVENAČKOG JEZIKA

Druge sedmice septembra 2021. počela je dodatna nastava slovenačkog jezika u Banjaluci, Slatini i Prijedoru.

Učiteljicu Barbaru Hanuš zamijenila je Barbara Goršič. Časove slovenačkog jezika pohađa veliki broj učenika, a zadovoljstvo nam je što postoji veliko interesovanje za učenje slovenačkog jezika kod djece – predškolske djece, osnovaca i srednjoškolaca. Do sada smo se dobro upoznali, i djeca i odrasli željni su znanja, motivisani i prijatni učenici. Iako u srcu nose učiteljicu Barbaru Hanuš, također su dobro primili novu učiteljicu.

Dva događaja su već iza nas - posjeta Gimnaziji Novo mesto i Evropski dan jezika. U oktobru slijede dva velika događaja - susret učenika dodatne nastave slovenačkog jezika u Tuzli i kviz za djecu, koji će se održati 30. oktobra 2021. godine u Banjaluci.

29. oktobra 2021. godine posjetit će nas učiteljica Barbara Hanuš.

Prevod Ana Marjanović

UDRUŽENJE TRIGLAV UČESNIK MEĐUNARODNOG PROJEKTA „ŽOGARIJA/LOPTARIJA“

Dana 03. septembra 2021. godine, na igralištu OŠ „Branko Radičević“ u Banjaluci, održane su dječije igre „Loptarija/Žogarija“ kao dio međunarodnog projekta koji vodi organizator iz Ljubljane.

Na poziv autora projekta Slavka Sakalšeka manifestaciji su prisustvovali i članovi Mješovitog hora „Davorin Jenko“ u sastavu Nada Šunkić, Olga Suvajac i Miroslav Galič koji su otpjevali dvije 2 pjesme i to jednu na otvaranju a drugu na samom kraju manifestacije.

Prisutni su bili prijatno iznenađeni nastupom naših članova a organizator je Udruženju uručio prigodno priznanje za učešće. Čestitke su došle i od strane gradonačelnika Banjaluke Draška Stanivukovića.

Autor projekta Slavko Sakalšek rekao je da je ovo projekat koji ujedinjuje, spaja i poziva na ljubav, mir i toleranciju, te uči naše mališane da od malih nogu njeguju istinske životne vrijednosti. Gradonačelnik je istaknuo da se oni kroz ovakve projekte uče solidarnosti, timskom radu, razvijaju i zdrav takmičarski duh, a ujedno upoznaju drugare iz drugih gradova i zemalja. On se zahvalio organizatorima iz Ljubljane, kazavši da će pobjednička škola OŠ „Branko Radičević“ predstavljati naš grad na finalnom takmičenju u Ljubljani.

Ana Marjanović

ODRŽANI 20. SUSRETI UČENIKA SLOVENAČKOG JEZIKA

Tokom vikenda, 16. i 17. oktobra 2021. godine, članovi Udruženja građana slovenačkog porijekla Tuzla smo ugostili učenike dopunske nastave slovenačkog jezika iz Banjaluke, Kaknja, Sarajeva i Zenice. Imajući u vidu životne vrijednosti koje želimo promovirati među mladima, ove godine smo akcenat stavili na fizičku aktivnost i sport.

Subotu smo započeli vožnjom promotivnim autobusom „I feel Slovenia“. Realizacija projekta povodom obilježavanja 30 godina nezavisnosti Republike Slovenije i drugog predsjedavanja Republike Slovenije Vijećem Evropske unije, u našem gradu je započela 1. oktobra i trajeće do kraja godine. Vožnja je bila utoliko posebna, jer smo imali posebnog putnika, Ambasadora R. Slovenije NJ. E. Damijana Sedara. Oduševljenje je, vjerujemo, bilo obostrano, jer je nasuprot Ambasadora bio autobus prepun djece i omladine sa nasmijanim obrazima i radoznalim očima.

Obraze smo dodatno zacrvenili sportskim aktivnostima koordiniranim od strane iskusnih trenera i profesora na Fakultetu za tjelesni odgoj i sport Tuzla. Za kratko vrijeme su se djeca okušala u nekoliko sportova, nakon čega su odslušali predavanje o vrhunskim sportistima iz R. Slovenije, te njihovom velikom uticaju na postanak i razvoj određenih sportskih grana i u BiH. Neophodno je spomenuti Leona Štuklja, vrhunskog gimnastičara, najuspješnijeg olimpijca u našoj široj regiji, ali ne zaboraviti i Miroslava Cerara, Stanka Bloudeka, Rajmonda Debeveca, Mitju Petkovšeka, Tinu Maze, Iztoka Čopa... Nakon predavanja, učenici su imali priliku čuti i o tuzlanskim vrhunskim sportistima, ambasadorima naše države u svijetu. Svakako moramo spomenuti Raziju Mujanović, Mirzu Delibašića, Kadu Delić, Dževada Šećerbegovića i mnoge druge.

Nakon sporta i predavanja, dan smo završili uz sport i zabavu - kuglanjem! Miješane ekipe od izvežbanih mladih kuglaša i učenika koji su se prvi put okušali u kuglanju su postigle odlične rezultate i stvorile trenutke vrijedne pamćenja.

Nedjelja je bila u znaku turističkog razgledavanja grada. Nezaobilazna Panonska jezera su nam bila početna tačka, mjesto susreta. Slana jezera i prelijep sunčan dan su uljepšali doživljaj mjesta, a uz obilazak geološke postavke i arheološkog parka održali smo i kratak čas iz historije. Znamenitosti grada koje smo obišli, priče koje smo ispričali gostima, učinili su da se iznova ponosimo našim gradom i bogatom historijom koju vjerno čuvamo.

Organizovani susreti ovog tipa imaju višestruko pozitivan uticaj na djecu i mlade. Prije svega ih uče da ih povezuju pozitivne vrijednosti, prijateljstvo, znanje, sport. Djeca uspostavljaju kontakte na osnovu zajedničkih interesovanja, a ako ih od malena naučimo da traže ove pozitivne vrijednosti u drugoj djeci, kao i u odraslima, vjerujemo da će izrasti u sretni ljude.

Susrete je finansijski podržao Ured Republike Slovenije za Slovence u susjednim državama i inostranstvu, a Fakultetu za tjelesni odgoj i sport Tuzla se zahvaljujemo na svesrdnoj podršci u organizaciji.

OSREDNJA KNJIŽNICA SREČKA VILHARJA KOPER V BANJALUKI

V soboto, 6. 11. 2021, nas je obiskala Osrednja knjižnica Srečka Vilharja iz Kopra, direktor knjižnice David Runco, Aleksander Burra, Tina Saražin, Danijela Špeh in Laura Cherricola.

Izvedli so tri predstavitve.

Mlajši učenci so si ogledali gledališko predstavo Čarovnica Apčiha. Čarovnica Apčiha je navihana čarovnica, ki živi v deželi, kjer so levi prijazni in polži v naglici. Skupaj s prijateljico Zofo se podata v boj z odpadki in zlobnim vrtnim palčkom, da bi deželo rešili pred pogubo. Zgodba, polna preobratov, nas je popeljala v pravljčni svet čarobnih bitij.

Predstava je poudarila pomen branja, glasbeno-gledališka predstava pa je poudarila povezavo med športom in branjem – za oboje je potrebna koncentracija.

Prav tako so se v družbi lutk, ki jih je Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper podarila društvu, zabavali dijaki, ki so se poleg tega spopadli tudi z Rovkinim kvizom.

Starejši najstniki so se seznanili s projektom Rovka Črkolovka. Pomen branja je poudarila Tina Saražin, ki je učencem na zanimiv način predstavila bralno akcijo, s kvizom in ugankami ter slovenskim pregovori pa poskrbela za to, da so učenci z velikim zanimanjem poslušali predstavitve.

Starejšim udeležencem so predstavili delovanje knjižnice in zanimive spletne portale, kot sta Kamra in Obrazi slovenskih pokrajin.

Barbara Goršič

CENTRALNA BIBLIOTEKA SREČKO VILHAR KOPAR U BANJALUCI

U subotu, 6. novembra 2021. godine posjetili su nas iz Centralne biblioteke „Srečko Vilhar“ iz Kopra, i to direktor biblioteke David Runco, Aleksandar Burra, Tina Saražin, Danijela Špeh i Laura Cherricola.

Održali su 3 prezentacije.

Mlađi učenici su pogledali predstavu Vještica Apčiha. Vještica Apčiha je nestašna vještica koja živi u zemlji u kojoj su lavovi prijateljski raspoloženi i puževi u žurbi. Zajedno sa svojim prijateljem Zofom kreće u rat s otpadom i zlim vrtnim patuljkom kako bi spasili zemlju od uništenja. Priča, puna preokreta, odvela nas je u bajkoviti svijet magičnih stvorenja.

Predstava je naglašavala važnost čitanja, a muzičko-pozorišna predstava naglašavala je povezanost sporta i čitanja – i jedno i drugo zahtijeva koncentraciju. Učenici su se zabavljali i u društvu lutaka koje je Udruženju poklonila Centralna biblioteka „Srečko Vilhar“ Koper, koji su se pozabavili i Rovkinim kvizom.

Stariji tinejdžeri su se upoznali s projektom Rovka Črkolovka. Važnost čitanja naglasila je Tina Saražin koja je učenicima na zanimljiv način predstavila čitalačku kampanju, te se kvizom i zagonetkama i slovenačkim poslovicama pobrinula da učenici sa velikim zanimanjem slušaju prezentaciju.

Starijim učenicima predstavljen je rad biblioteke i zanimljivih web portala kao što su Kamra i Lica slovenačkih krajolika.

Barbara Goršič

8. KVIZ ZA UČENCE V BANJALUKI

V soboto, 13. 11. 2021, smo priredili osmi kviz za otroke na temo PO-KLICI.

Kviza so se udeležili učenci dopolnilnega pouka slovenščine iz Prijedora, Sarajeva, Slatine, Tuzle, Zenice, Kaknja in Banjaluke, vodil pa ga je naš stalni gost iz Slovenije, priznani sestavljavec kvizov Darko Hederih.

Učenci so pokazali zavidljiv nivo znanja, podali večino pravih odgovorov in se pri tem naučili še kaj novega, recimo: da se zidak imenuje tudi opeka, da se moški šivilji reče krojač, da imenujemo večjega trgovca grosist, da mesar ponuja bržolo in da stvarredesa ne vozi letala, ampak le skrbi za potnike.

Četudi je najpomembnejše druženje in skrb za slovenski jezik po-vejmo, da so v izenačenih bojih na koncu največ znanja in spretnosti pokazali domačini, ekipa Banjaluke.

Veselim se že naslednjega leta, ko se bomo srečali na devetem kvizu!

Darko Hederih

8. KVIZ ZA UČENIKE U BANJALUCI

U subotu, 13. novembra 2021. godine, organizovali smo osmi kviz za djecu na temu ZANIMANJA.

Kvizu su prisustvovali učenici dodatne nastave slovenačkog jezika iz Prijedora, Sarajeva, Slatine, Tuzle, Zenice, Kaknja i Banjaluke, a vodio ga je naš stalni gost iz Slovenije, renomirani sastavljač kvizova Darko Hederih.

Učenici su pokazali zavidan nivo znanja, dali većinu tačnih odgovora i naučili nešto novo, na primjer: da se cigla zove i opeka, da se muška švalja zove krojač, da se veliki trgovac zove veletrgovac i da stjuardesa ne upravlja avionima već samo brine o putnicima.

Iako je najvažnije druženje i briga o slovenačkom jeziku, recimo da su u ravnopravnim borbama na kraju najviše znanja i umijeća pokazali mještani, ekipa Banjaluke.

Radujemo se idućoj godini kada se vidimo na devetom kvizu!

Prevod Ana Marjanović

DELAVNICA ZA OTROKE Z BARBARO HANUŠ

V soboto, 11. 12. 2021, je Barbara Hanuš z učiteljico Barbaro Goršič izvedla literarno delavnico o tem, kako nastane knjiga.

Učencem je predstavila Pot knjige, zgodbo, zapisano v stripu, avtorja Žige X Gombača, ki nas z ilustracijami Davida Krančana popelje v svet knjige z glavnim junakom, knjižnim moljem.

Obeh delavnic se je udeležilo veliko število učencev dopolnilnega pouka slovenščine, ki so z zanimanjem poslušali, izmenjavali svoje poglede na staranje, mlajši udeleženci pa so z veseljem ustvarjali svojo knjigo.

Barbara Goršič

RADIONICA ZA DJECU SA BARBAROM HANUŠ

U subotu, 11. decembra 2021. godine Barbara Hanuš, zajedno sa učiteljicom dodatne nastave slovenačkog jezika u Udruženju Triglav Barbara Goršič, održala je književnu radionicu o tome kako se piše knjiga.

Učenike je upoznala sa Putem knjige, stripom koji je napisao Žiga X Gombač, koji nas uz ilustracije Davida Krančana vodi u svijet knjiga s glavnim likom, knjižnim moljcem. Objema radionicama prisustvovao je veliki broj učenika dodatne nastave slovenačkog jezika, koji su sa zanimanjem slušali, razmjenjivali stavove o starenju, a mlađi polaznici rado su stvarali svoju knjigu.

Prevod Ana Marjanović

NOVOLETNA DELAVNICA Z OTROKI – PEKA PIŠKOTOV IN IZDELAVA VOŠČILNICE

V soboto, 4. 12. 2021, smo z mlajšimi otroki izvedli božično-novoletno delavnico. Obe skupini mlajših otrok sta pekli piškote in izdelovali novoletno voščilnico. Pred začetkom delavnice so učenci poimenovali kuhinjske pripomočke, hrano in prebrali recept. Nato smo začeli s pripravo dveh vrst piškotov – pripravili smo maso za božično-novoletne piškote in cimetove kvadratke. Otroci so pripravili sestavine, jih stehali in zgnetli testo. S pomočjo modelov za piškote so oblikovali piškote. Medtem ko so ustvarjali, so poslušali in peli zimske pesmi, Zima zima bela, Siva kučma.

V drugem delu srečanja so izdelovali voščilnice. Učiteljica in člani društva Vanja Perić jim je predstavila postopek izdelave voščilnice. Otroci so natančno in z veseljem izdelali voščilnico, nato pa vanjo zapisali dobre želje.

Triurna delavnica je hitro minila, končne izdelke smo poizkusili in bili so odlični.

Če se bo kdo želel sam lotiti peke novoletnih piškotov, prilagamo recepta.

Piškoti *cimetovi kvadratki* so delo sestre Bernarde Gostečnik, naslednice Vendeline Ilc, ki je posodobila eno najpomembnejših slovenskih knjig vseh časov: Veliko slovensko kuharico.

Piškoti cimetovi kvadratki

18 dag moke, 9 dag masla, 9 dag sladkorja, 2 jajci (ločimo), žlička cimeta, grob kristalni sladkor za posip

Priprava

1. Iz moke, presejane s cimetom, masla, sladkorja in rumenjakov ugnemo testo. Razvaljamo ga pol centimetra debelo in izrežemo kvadrate.
2. Preložimo jih na namaščen ali s peki papirjem obložen pekač, pomažemo z raztepenim beljakom in potresemo z grobim kristalnim sladkorjem.
3. Cimetove kvadratke pečemo 10–15 minut pri 180 stopinjah.

Namig: Okus lahko malce nabrusimo, če dodamo v testo 2 žlički zmletga ingverja. Pri začimbah pazimo, da so res sveže, drugače piškotki ne bodo ne ostri ne dišeči.

Božično-novoletni piškoti

300 g moke, 130 g sladkorja, 110 gramov mletih orehov, 100 g sesekljane temne čokolade, po želji ščep cimeta, 2 jajci, 250 g masla

Postopek priprave božično-novoletnih piškotov:

V posodo ubijemo jajci, dodamo sladkor, moko, mlete orehe, sesekljano čokolado in ščep cimeta. Z nožkom nastrgamo maslo.

Pripravimo si desko za valjanje testa, valjar in modelčke. Vzamemo del testa, ga razvaljamo na pomokani površini ter izrežemo testo s poljubnimi modelčki.

Pa dober tek!

Barbara Goršič

DEDA MRAZ OBRADOVAO NAJMLAĐE U UDRUŽENJU TRIGLAV

Deda Mraz je i ove godine posjetio Udruženje Triglav i obradovao najmlađe članove. Svi su bili dobri i dobili bogate poklone od Deda Mraza.

U petak 24.12.2021. godine djeca su se okupila u dvije grupe, i to u 17h i u 18h. Uz novogodišnje pjesmice i razgovor sa Deda Mrazom pokloni su brzo stigli u ruke vesele djece. Prostor Udruženja Triglav je bio ukrašen novogodišnjim dekoracijama, a djeca su se uz jelku slikala sa Deda Mrazom i poklonima.

Ana Marjanović

DEDEK MRAZ JE RAZVESELIL NAJMLAJŠE V NAŠEM DRUŠTVU TRIGLAV

Dedek Mraz je tudi letos obiskal Društvo Slovencev Triglav in razveselil najmlajše člane. Vsi so bili pridni in dobili so obilna darila od Dedka Mraza.

V petek 24. 12. 2021. leta so se otroci zbrali v Društvu. Razdeljeni so bili v dve skupini, ena ob 17 uri in druga ob 18 uri. Ob petju novoletne pesmice in pogovoru z Dedkom Mrazom so darila hitro prispela v roke veselih otrok. Prostor Društva Triglav je bil novoletno okrašen. Tudi novoletna jelka je bila in ob njej so se otroci slikali z Dedkom Mrazom.

Prevod Nataša Kajmaković

BIBLIOTEKA JE SPREMNA

Februar, mjesec kulture, članovi Udruženja „Triglav“ posvetili su i sortiranju brojnih knjiga na slovenačkom jeziku i formiranju biblioteke u preuređenim prostorijama Udruženja.

Uz bogatu biblioteku opremljen je i mali Kutak za čitanje gdje članovi sa uživanjem mogu da čitaju literaturu napisanu na slovenačkom jeziku.

PREŠERNOV DAN, SLOVENAČKI KULTURNI PRAZNIK OBILJEŽEN U BANJALUCI

Prešernov dan, slovenački kulturni praznik, 8. februar, obilježava se na godišnjicu smrti slavnog slovenačkog pjesnika Franca Prešerna i ovaj dan Slovenci širom svijeta obilježavaju u čast ovog velikana.

Udruženje Slovenaca RS „Triglav“ Banjaluka, tradicionalno svake godine obilježava ovaj veliki kulturni praznik, pa tako i ove godine, u ovo teško vrijeme Covid pandemije, slovenački kulturni praznik je u prilagođenim okolnostima i uz poštovanje svih epidemioloških mjera obilježen i u Banjaluci.

Ovogodišnje obilježavanje Prešernovog dana upriličeno je u petak 5.2.2021. godine u novim preuređenim prostorijama Udruženja „Triglav“ prigodnim programom.

U sklopu programa, gđa Nataša Kajmaković je kroz odabrane crtice iz života i djela, na trenutak, sve prisutne podsjetila na Prešernov doprinos slovenačkoj kulturi. Recitovanje Prešernovih pjesama pratila je projekcija slika, koja je dodatno dočarala bogatstvo koje nam je Prešern ostavio.

Recitovani su dijelovi njegovih velikih ostvarenja kao što su Soneti nesreće - prvi sonet „O Vrba“ kojim pjesnik oslikava svoj život onakav kakav je mogao biti da nije napustio svoje rodno selo, zatim pjesma „Pevcu“ koja govori o smislu pjesništva i pjesničkog poziva, elegija „Slovo od mladosti“ koja govori o osnovnim životnim poukama i pjesnikovoj ličnoj sudbini. Takođe smo čuli prvu Prešernovu baladu „Povodni mož“ u aranžmanu poznatog slovenačkog kompozitora Mihe Renčelja.

Okupljanje je bila prilika i da članovi Udruženja „Triglav“ u novom kutku za čitanje i sami pročitaju neka od slovenačkih djela.

Druženje članova Udruženja „Triglav“ zaokruženo je uz malu zakusku i koktel.

Ovim se ne završava obilježavanje Prešernovih dana u Banjaluci. Februar, mjesec kulture članovi Udruženja „Triglav“ posvetiće i sortiranju brojnih knjiga na slovenačkom jeziku i formiranju biblioteke u preuređenim prostorijama Udruženja. Uz bogatu biblioteku opremljen je i mali Kutak za čitanje gdje članovi sa uživanjem mogu da čitaju literaturu napisanu na slovenačkom jeziku.

Na ovaj način Udruženje Slovenaca „Triglav“ Banjaluka nastavlja svoj put na očuvanju slovenačkog jezika, kulture i identiteta.

Anita Čemažar-Marković

V BANJALUKI SMO PRAZNOVALI PREŠERNOV DAN, SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK

Prešernov dan, slovenski kulturni praznik, 8. februarja praznujemo na obletnico smrti slavnega slovenskega pesnika Franceta Prešerna, ta dan Slovenci po vsem svetu praznujemo v njegovo čast.

Društvo Slovencev RS Triglav Banjaluka tradicionalno vsako leto obeleži ta veliki kulturni praznik, letos v tem težkem času pandemije covid v Banjaluci praznujemo slovenski kulturni praznik v prilagojenih okoliščinah in s poštovanjem vseh epidemioloških ukrepov.

Letošnje praznovanje Prešernovega dne je bilo v petek, 5. februarja 2021, v prenovljenih prostorih društva Triglav.

Gospa Nataša Kajmaković je ob izbranih skicah iz življenja in dela za trenutek spomnila vse prisotne na Prešernov prispevek k slovenski kulturi. Recitaciju Prešernovih pesmi je spremljala projekcija podob, ki je še dodatno spomnila na bogastvo, ki nam ga je zapustil Prešeren.

Poslušali smo odlomke njegovih velikih del, na primer prvi sonet O, Vrba iz Sonetov nesreče, v katerem pesnik prikazuje svoje življenje, kakršno bi lahko bilo, če ne bi zapustil rodne vasi, nato pesem Pevec, ki govori o pomenu poezije in poklicanosti, elegijo Slovo od mladosti, ki govori o osnovnih življenjskih spoznanjih in pesnikovi osebni usodi. Slišali smo tudi prvo Prešernovo balado Povodni mož, ki jo je priredil znani slovenski skladatelj Miha Renčelj.

Druženje je bilo tudi priložnost, da so člani društva Triglav v novem bralnom kotičku prebrali nekaj slovenskih del. Druženje članov smo zaključili s pogostitvijo.

S tem se praznovanje Prešernovih dni v Banjaluci še ne bo končalo. Februar, mesec kulture, bomo člani društva Triglav namenili razvrščanju številnih knjig v slovenskem jeziku in oblikovanju knjižnice v prenovljenih prostorih društva. Poleg bogate knjižnice obstaja tudi majhen bralni kotiček, kjer lahko člani uživajo v branju literature, napisane v slovenskem jeziku.

Na ta način Društvo Slovencev Triglav Banjaluka nadaljuje s svojim delom na področju ohranjanja slovenskega jezika, kulture in identitete.

Prevod Nataša Kajmaković

OTVORENA IZLOŽBA "SLOVENIJA U FOTOGRAFIJAMA" FILOLOŠKOG FAKULTETA

Izložba "Slovenija u fotografijama" nastala je na Filološkom fakultetu povodom obilježavanja Prešernovog dana u okviru predmeta Slovenački jezik na Univerzitetu u Banjaluci, a kao plod saradnje lektorke za slovenački jezik doc. dr Janje Volmajer Lubej i prof. dr Biljane Babić.

Izložba je zvanično otvorena u prisustvu predstavnica Društva Slovenaca "Triglav". Na fotografijama su predstavljeni gotovo svi dijelovi Slovenije, odnosno njene prirodne ljepote i kulturne znamenitosti od Kopra do Maribora i od Kranjske gore do Brežica.

Zainteresovani posjetioци izložbu su mogli pogledati tokom februara i marta 2021. godine u galerijskom prostoru Filološkog fakulteta, uz prethodnu najavu i u skladu sa predviđenim epidemiološkim mjerama.

Biljana Babić

VEĆE S PREŠERNOM

U četvrtak, 11. februara 2021. godine, u 18 sati, održana je kulturna manifestacija u čast Prešernovoj poeziji koju su čitali i odabrali studenti izbornog predmeta slovenački jezik na Filološkom fakultetu Univerziteta u Banjaluci pod mentorstvom njihovog predavača doc. dr. Janje Vollmaier Lubej.

Studenti su čitali poeziju iz Prešernovog zrelog i kasnog stvaralačkog perioda, a događaj je motivski i tematski obradio odabrane pjesme, fragmente iz Prešernovog života i ukratko predstavio Prešernove laureate, književnika Feri Lainščka i arhitektu Marka Mušiča. Pored studenata, događaju su prisustvovali i učenici slovenačkog jezika sa učiteljicom mag. Barbarom Hanuš i dekanom Filološkog fakulteta Univerziteta u Banjaluci, prof. dr. Biljanom Babić.

Prevod Ana Marjanović

VEČER S PREŠERNOM

V četrtek, 11. 2. 2021, se je ob 18. uri odvil kulturni dogodek v počastitev Prešernove poezije, ki so jo brali in izbrali študentje fakultativnega predmeta slovenščine na Filološki fakulteti Univerze v Banjaluki pod mentorstvom njihove lektorice doc. dr. Janje Vollmaier Lubej.

Študentje so brali poezijo iz Prešernovega zrelega in poznega ustvarjalnega obdobja, dogodek pa je motivno-tematsko osvetlil izbrane pesmi, drobce iz Prešernovega življenja ter na kratko predstavil Prešernova nagrajenja, pisatelja Ferija Lainščka in arhitekta Marka Mušiča. Dogodka so se poleg študentov udeležili učenci slovenščine z učiteljico mag. Barbaro Hanuš ter dekanja Filološke fakultete Univerze v Banjaluki, red. prof. dr. Biljana Babić.

Janja Vollmaier Lubej

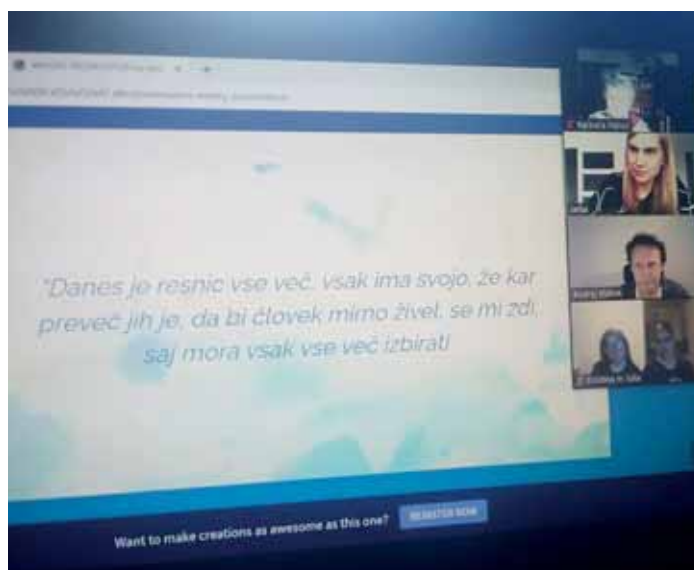

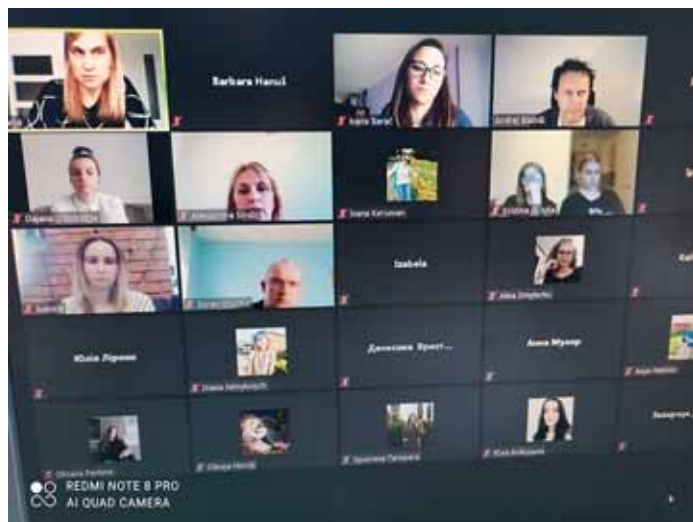
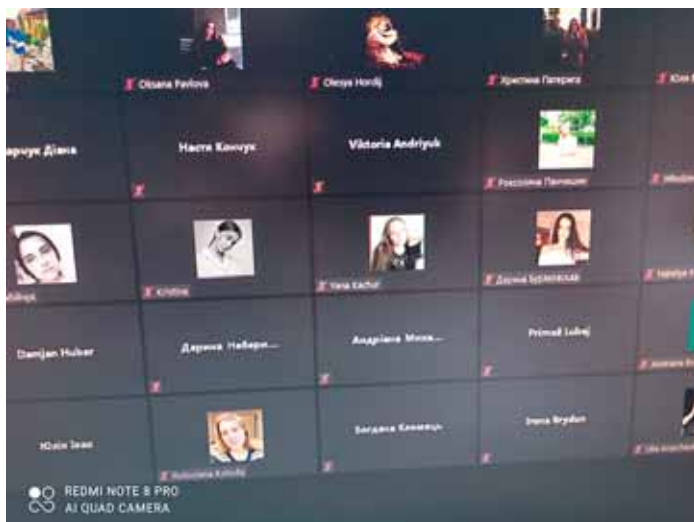
LITERARNI VEČER Z ANDREJEM BLATNIKOM

V četrtek, 15. 4. 2021, se je odvil literarni večer s pisateljem, urednikom in univerzitetnim profesorjem Andrejem Blatnikom.

Gost je povedal, kako on osebno doživlja današnji čas onemogočenih potovanj, saj tudi sam rad potuje. Prav tako smo veliko izvedeli o njegovi literaturi, o pisanju (kratkih) kratkih zgodb, romanov, pisateljskih načrtih ter se razveselili ob novici, da je njegov novi roman tik pred izidom. Spregovoril je o moči literature in o vzbujanju sočutja ob branju knjig, prav tako pa tudi o ženskih in moških literarnih osebah v svoji literaturi. Glede na to, da so njegova literarna dela prevedena v številne tuje jezike, je na koncu predstavil recepcijo svojih del na tujem. Zelo zanimiv pogovor je bil odlično obiskan.

Janja Vollmaier Lubej

KNJIŽEVNO VEČE S ANDREJEM BLATNIKOM

U četvrtak, 15. aprila 2021. godine, održala se književna večer sa književnikom, urednikom i univerzitetskim profesorom Andrejem Blatnikom.

Gost je ispričao kako lično doživljava današnje vrijeme onemogućenih putovanja jer i sam voli putovati. Takođe smo naučili puno o njegovoj literaturi, o pisanju (kratkih) priča, romana i obradovali smo se vijestima da će njegov novi roman biti objavljen. Govorio je o snazi književnosti i o buđenju saosjećanja tokom čitanja knjiga, kao i o ženskim i muškim likovima u svojoj literaturi. S obzirom na to da su njegova književna djela prevedena na mnoge strane jezike, na kraju je predstavio kako su njegova djela primljena u inostranstvu. Vrlo zanimljiv razgovor bio je dobro posjećen.

Prevod Ana Marjanović

DNEVI ČEBEL

O pomenu čebel ne razmišljamo le 20. maja, ampak vedno znova poudarjamo, kako pomembne so za ohranitev življenja.

Letošnji svetovni dan čebel smo v Društvu Slovencev Triglav v Banjaluki obeležili z obiskom čebelarja, 22.5.2021. Prinesel je panj, čebelarsko obleko in čebelarske pripomočke. Učenci so spoznali, kako čebelar pregleduje panj in izvedeli marsikaj zanimivega o čebelah. Vsak učenec je prejel cvet, ki ga je kasneje doma posadil. Z nego medovitih rastlin čebelam pomagamo, da imajo dovolj hrane.

Po čebelarjevem obisku so imeli otroci priložnost za ustvarjanje. Barvali so čebele, izdelali so tudi prstne lutke čbelice in lončke iz papirja. Poletite, čbelice, in cvetove oprašite. Nam pa med podarite!

Barbara Hanuš

DANI PČELA

O važnosti pčela ne razmišljamo samo 20. maja, već uvijek iznova naglašavamo koliko su važne za održavanje života.

Ovogodišnji Svjetski dan pčela obilježen je posjetom pčelara Udruženju Slovenaca Triglav u Banjaluci, 22.5.2021. Donio je košnicu, pčelarsku odjeću i pčelarski pribor. Učenici su saznali kako pčelar pregledava košnicu i saznali mnogo zanimljivosti o pčelama. Svaki učenik je dobio cvijet koji je kasnije posadio kod kuće. Brigom o medonosnim biljkama pomažemo pčelama da imaju dovoljno hrane.

Nakon posjete pčelara, djeca su imala priliku da stvaraju. Slikali su pčele, izrađivali su i lutke na prstu u obliku pčele i papirnate posude. Letite, pčele i oprašujte cvijeće. A nama dajte med!

Prevod Ana Marjanović

XII SLOVENAČKI DAN

XII Slovenački dan održan je 27.06.2021. godine u mjestu Jaružani kod Slatine, u prelijepom ambijentu Parka prirode. Taj događaj, uz tradicionalno Martinovanje, predstavlja praznik slovenstva.

Udruženje Triglav svake godine održi ovu manifestaciju u „slovenačkom selu“, Slatini, gdje su se doselile mnoge slovenačke porodice koje su donijele svoje običaje ali i prihvatile običaje domaćeg stanovništva.

Prošle godine je Udruženje Triglav ovaj dan obilježilo nešto skromnije, u manjem krugu ljudi, poštujući sve mjere koje su propisali nadležni organi, nadajući se da će naredno slavlje biti opuštenije i veselije. Ove godine smo dočekali i malo slobodnije druženje, sa većim brojem članova ali i sa našim dragim prijateljima.

Prisutne je ispred Udruženja pozdravio Mladen Lučić, član Udruženja koji je i domaćin u Slatini. Naše druženje uveličali su Branka Bukovec iz Društva za razvijanje dobrovoljnog rada Novo mesto, Dušan Tomažič, novinar RTV Slovenija koji je i autor knjige Slovenačka nacionalna manjina u BiH, predstavnici Vojske Republike Slovenije ali i predstavnici slovenačkih udruženja širom BiH, kao i predstavnici udruženja nacionalnih manjina Grada Banjaluka i to Česi, Italijani, Ukrajinci, Makedonci i Mađari te predstavnik Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske.

Ovaj dan je bio prilika da se predstavi i karakteristična slovenačka hrana. Na štandovima su, pored tradicio-

nalne hrane Slovenaca i ostalih nacionalnih manjina, bili predstavljeni i neki predmeti koji su karakteristični za zemlju porijekla nacionalne manjine.

U kraćem svečanom dijelu programa prvi su nas razveselili Mješoviti hor Udruženja Triglav „Davorin Jenko“ sa dvije pjesme, nakon čega su nam se predstavili gosti iz Slovenije koji su došli iz Novog mesta. Branka nas uvijek iznenadi gostovanjem mladih umjetnika iz Slovenije pa tradiciju nije preskočila ni ovaj put. Sa njom su došli Danijela, plesačica trbušnog plesa koja nas je svojom predivnom igrom odvela u potpuno neki drugi ambijent, ali i Tjaša, pjevačica koja je zapjevala neke slovenačke evergreen pjesme.

U opuštenom nastavku druženja su nas slovenačkom muzikom zabavljali Blaž i Simon uz divne zvuke harmonike i gitare.

Iako raspršeni po Bosni i Hercegovini, danas smo, kako je ministrica dr Helena Jaklitsch rekla u svom obraćanju Slovincima po svijetu povodom 30 godina samostalnosti Slovenije, bili zajedno, povezani u jednu veliku slovenačku porodicu.

Ana Marjanović

XII. SLOVENSKI DAN

XII. Slovenski dan je bil 27. junija 2021 v Jaružanih pri Slatini, v čudovitem okolju Parka narave. Ta dogodek je skupaj s tradicionalnim martinovanjem praznik slovenstva.

Društvo Triglav vsako leto organizira to prireditev v „slovenski vasi“ v Slatini, kamor so se preselile številne slovenske družine, ki so prinesle svoje običaje in sprejele običaje lokalnega prebivalstva.

Društvo Triglav je lani ta dan obeležilo skromneje, v ožjem krogu ljudi, saj smo spoštovali vse ukrepe, ki so jih predpisali pristojni organi, v upanju, da bo naslednje praznovanje bolj sproščeno in veselo. Letos smo imeli bolj sproščeno druženje z našimi dragimi prijatelji.

Prisotne je v imenu društva pozdravil Mladen Lunić, član društva, ki je tudi gostitelj v Slatini. Naše druženje so popestrili Branka Bukovec iz Društva za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto, Dušan Tomažič, novinar RTV Slovenija, ki je tudi avtor knjige Slovenska narodna manjšina v BiH, predstavniki vojske Republike Slovenije, predstavniki slovenskih društev iz različnih mest BiH, predstavniki narodnih manjšin mesta Banjaluka, in sicer Čehi, Italijani, Ukrajinci, Makedonci in Madžari, ter predstavnik Ministrstva za izobraževanje in kulturo Republike Srbije.

Ta dan je bil priložnost za predstavitev tipične slovenske hrane. Na stojnicah so bili poleg tradicionalne hrane Slovencev in drugih narodnih manjšin predstavljeni tudi nekateri predmeti, ki so značilni za državo porekla narodne manjšine.

V kratkem slavnostnem delu programa nas je najprej razveselil Mešani pevski zbor Društva Triglav Davorin Jenko z dvema pesmima, potem so nam se predstavili gostje iz Slovenije, ki so prišli iz Novega mesta. Branka Bukovec nas vedno preseneti z obiskom mladih umetnikov iz Slovenije, tudi tokrat je bilo tako. Z njo je prišla Danijela, trebušna plesalka, ki nas je s svojim čudovitim plesom popeljala v povsem drugačno okolje, pa tudi Tjaša, pevka, ki je zapela nekaj slovenskih zimzelenih pesmi.

V sproščenem nadaljevanju druženja sta nas Blaž in Simon zabavala s slovensko glasbo s čudovitimi zvoki harmonike in kitare.

Čeprav razpršeni po Bosni in Hercegovini, smo bili danes, kot je povedala ministrica dr. Helena Jaklitsch v svojem nagovoru Slovincem po svetu ob 30. obletnici samostojnosti Slovenije, skupaj, združeni v eno veliko slovensko družino.

Prevod Barbara Hanuš

KARAVAN KOJI SPAJA KULTURNE OAZE

Članovi Udruženja „Triglav“ učestvovali su na događaju u organizaciji Centra za ekonomski i ruralni razvoj iz Laktaša pod nazivom „Karavan koji spaja kulturne oaze“ koji je održan 3. avgusta 2021. godine u Kamenjaku u Banjaluci. Događaj okarakterisan kao vrhunski kulturni, poslovni i društveni događaj predvođen je vizionarom, vilionistom, ambasadorom kulture Republike Slovenije, Mihom Pogačnikom. Miha Pogačnik i tridesetak učesnika Karavana iz zapadne i centralne Evrope će, u okviru Karavana, demistifikovati i približiti ideju Kulturnih oaza.

Tokom zanimljive kreativne radionice umjetnik je kroz svoj metod interdisciplinarnog prenosa sa muzičkih remek-dijela na liderstvo i lični razvoj predstavio ideju kulturnih oaza za čije uspostavljanje su, prema njegovim riječima, potrebni vizija, inspiracija i akcija, tj. hrabrost.

Na radionici je prisustvovao i novi ambasador Slovenije u BiH, Nj.E. Damijan Sedar.

Ana Marjanović

OČUVAJMO KULTURU, JEZIK I OBIČAJE

U subotu, 4. septembra 2021. godine, predstavnici slovenačkih društava u BiH okupili su se u Zenici. Sastanak je organizovalo Udruženje građana slovenskog porijekla „Encijan“ Zenica, BiH.

Predsjednik udruženja „Encijan“ Dragan Gačnik bio je izvrstan domaćin. Njegova upornost i želja da se prisutni članovi slovenačkih društava u BiH i drugi gosti i ovaj put ugodno osjećaju u Zenici. Naše okupljanje obilježeno je očuvanjem kulture, jezika i običaja. Bili smo na otvaranju izložbe umjetničkih djela umjetnice mag. Tatjane Ratković Bosnić. Izložbu su posjetili i ambasador Republike Slovenije u BiH te brojni gosti iz Zenice.

Nakon obilaska nastavili smo druženje u sali Doma penzionera Zenica. Kratki kulturni program koji je vodio

naš prijatelj, poznati novinar mr Dušan Tomažič, uključivao je: Ženski hor Slovenčice, Udruženje Slovenaca iz Tuzle, prvu damu Sarajevske opere Aidu Čorbadžić i muzičku grupu iz Novog Mesta. Pjevali smo i igrali. Nismo zaboravili slovenačke pjesme, niti slovenačke igre. Nakon teških mjeseci, godine korone, naše je druženje bilo raznoliko i veselo. Mi Slovenci, koji dugo živimo u BiH, rijetko se družimo. Mislim da ovaj put prvo moramo zahvaliti predsjedniku udruženja „Encijan“ i našem ambasadoru, koji su imali sluha za svakog prisutnog slovenačkog člana na iskrenom razgovoru.

Prevod Ana Marjanović

OHRANIMO KULTURO, JEZIK IN OBIČAJE

V soboto, 4. septembra 2021, smo se v Zenici zbrali predstavnici Slovenskih društav v BiH. Organizator srečanja je bilo Združenje meščanov slovenskega porekla „Encijan“ Zenica, BiH.

Predsednik Društva „Encijan“ Dragan Gačnik je bil odličan gostitelj. Njegova vztrajnost in želja sta prispevali k temu, da se prisotni člani slovenskih društav v BiH in ostali gosti tudi tokrat počutijo v Zenici prijetno. Sobotni dan našega druženja je bil v znaku ohranitve kulture, jezika in običajev. Bili smo na otvoritvi razstave likovnih del umetnice mag. Tatjane Ratković Bosnić. Razstavo si je ogledal tudi veleposlanik Republike Slovenije v BiH in mnogi gosti iz Zenice.

Po ogledu smo nadaljevali druženje v dvorani doma upokajencev Zenica. V kratkem kulturnem programu, ki ga je vodil naš prijatelj, znan novinar mag. Dušan Tomažič, so sodelovali: ženski pevski zbor Slovenčice, Društva Slovencev iz Tuzle, prva dama sarajevske opere Aida Čorbadžić, in glasbena skupina iz Novega mesta. Peli in plesali smo. Nismo pozabili slovenskih slovenskih plesov in pesmi. Po teških mesecih, letu korone, je bilo naše druženje pestro in veselo. Redko se družimo, mi Slovenci, ki že dolga obdobja živimo v BiH. Mislim, da se moramo tokrat za vse zahvaliti predsedniku društva „Encijan“ in našem veleposlaniku, ki je za vsakega prisotnega slovenskega člana imel posluh za iskren pogovor.

V upanju vseh nas so ostale besede še se bomo srečevali! Upanje ostane.

Nataša Kajmaković

SLIKE GRAFIK TATJANE RATKOVIĆ BOSNIĆ

V Sinagogi mestne galerije v Zenici je grafičarka mag. Tatjana Ratković Bosnić predstavila številnim obiskovalcem, članom slovenskih društev v BiH, mnogim Zeničanom, eminentnim gostom, med njimi je bil tudi veleposlanik Republike Slovenije v BiH Damijan Sedar, svoja nova ustvarjalna dela.

Na razstavi je umetnik Dragan Gačnik s čudovitimi uvodnimi besedami predstavil umetnico Tatajano Ratković Bosnić. Govoril je o različnosti njenega prejšnjega slikarskega opusa ter sedanjo vidno posebnost likovne poetike, njene intimnosti, včasih močno senzibilne, namenjene njej sami, ki je tokrat drugačna, sproščena, čudovita. Tatjanin umetniški dar je poseben. Po Gačnikovih besedah sodijo Tatjanine grafike v sam vrh grafične umetnosti, ne le v BiH, temveč tudi v zamejstvu.

Tatjana Ratković Bosnić je članica Društva Slovencev „Triglav“ Banjaluka. Člani našega društva smo ponosni nanjo in na njeno uspešno likovno delo. Verjamem, da so ponosni na njo tudi ostali člani slovenskih društev širom BiH.

Nataša Kajmaković

IZLOŽBA GRAFIKA TATJANE RATKOVIĆ BOSNIĆ

U Sinagogi Galerije grada Zenice grafičarka mag. Tatjana Ratković Bosnić predstavila je svoje nove kreativne radove brojnim posjetiocima, članovima slovenačkih društava u BiH, mnogim Zeničanima, uglednim gostima, među njima i ambasadoru Republike Slovenije u BiH Damijanu Sedaru.

Umjetnik Dragan Gačnik na izložbi je umjetnici Tatajani Ratković Bosnić uputio prekrasne uvodne riječi. Govorio je o raznolikosti njenog prethodnog opusa i trenutnoj vidljivoj posebnosti umjetničke poetike, njenoj intimnosti, ponekad vrlo osjetljivoj, namijenjenoj njoj samoj, koja je ovoga puta drugačija, opuštena, divna. Tatjanin umetnički dar je poseban. Prema riječima Gačnika, Tatjanini otisci pripadaju samom vrhu grafičke umjetnosti, ne samo u Bosni i Hercegovini, već i u inostranstvu.

Tatjana Ratković Bosnić članica je Udruženja Slovenaca „Triglav“ Banjaluka. Članovi našeg Udruženja ponosni su na nju i njen uspješan umjetnički rad. Vjerujem da su i drugi članovi slovenačkih društava širom BiH ponosni na nju.

Prevod Ana Marjanović

ŽUR VSEH KULTUR

17. in 18. septembra 2021 je (po koronskem zatišju) v Novem mestu spet zaživel tradicionalni festival Teden kultur. Organizator prireditve je bilo Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto.

V petek, 17. septembra 2021, smo člani Društva Slovencev RS „Triglav“ Banjaluka kot partnerji skupaj s številnimi predstavniki iz zamejstva in sveta sodelovali na mednarodni konferenci Evropa je naš dom.

Dobrodošlico vsem prisotnim so zažele predsednica DRPDNM Branka Bukovec, dr. Klemen Grošelj in Saša Tomažič. Sledila je filmska predstavitev razmer v Sloveniji, uvajanje v nov intergracijski sistem, predstavitev dobrih odnosov z lokalnimi oblastmi. Sledile so predstavitve in razprave udeležencev. Po peturnih pogovorih je organizator DRPDNM povabil vse prisotne v Hišo kulinarike na slavnostno kosilo.

Obširni program, ki ga je organizator pripravil za Teden kultur, so morali prilagoditi vremenskim razmiram. Petkovo popoldne in sobotni dan sta bila namenjena za ŽUR VSEH KULTUR. Predstavitev tradicionalnega sejma (Žura) je bilo načrtovano na glavnem trgu v Novem mestu. Organizatorju je uspelo, da namesto odprtega prostora prenese in pokaže vse, kar je bilo prej načrtovano, v prostor tržnega centra Qlandija. Tu je bil viden in doživet utrip 20 različnih kultur iz zamejstva in sveta. Bile so stojnice kulinarike, predstavitev različnih plesov, pesmi idr.

Petkov deževni dan je minil, a začetek sobotnega dne ni obetal vremenske spremembe, vendar sta veter in sonce pregnala oblake. Na osrednjem delu mestnega trga so tokrat bile postavljene stojnice različnih dobrot, brez dežnikov smo se sprehodili po starem delu mestu in uživali v nastopu najmlajših. Posebnost te manifestacije je bila v atriju Hiše kulinarike s ponudbo žive knjižnice. V njej smo si lahko obiskovalci namesto knjig za 20-minutni klepet „izposodili“ sogovornike z (ne)navadnimi usodami. Med „knjigami“ so bile osebe z izkušnjami vojne, ljubljeneec vegetarjanstva, begunec iz Avganistana, Rominja, venezuelska Slovenka idr.

Teden kultur je bil tokrat drugačen. Bil je izpopolnjen, izobraževalen, zabaven, vreden pohvale!

Nataša Kajmaković

ŽURKA SVIH KULTURA

17. i 18. septembra 2021. tradicionalni festival Sedmica kulture ponovo je oživio (nakon zatišja u koroni). Organizator događaja bilo je Udruženje za razvoj dobrovoljnog rada Novo mesto.

U petak, 17. septembra, članovi Udruženja Slovenaca Republike Srpske „Triglav“ Banjaluka kao partneri zajedno sa brojnim predstavnicima iz inostranstva i svijeta učestvovali su na međunarodnoj konferenciji „Evropa je naš dom“.

Predsjednica DRPDNM Branka Bukovec, dr. Klemen Grošelj i Saša Tomažič zaželjeli su dobrodošlico prisutni-

ma. Slijedilo je filmsko predstavljanje odnosa u Sloveniji, upoznavanje s novim integracijskim sistemom, govorilo se o dobrim odnosima s lokalnim vlastima itd. Uslijedile su prezentacije i diskusije učesnika. Nakon pet sati razgovora, organizator DRPDNM pozvao je sve prisutne u Kuću kulinarstva na svečani ručak.

Opsežni program koji je organizator pripremio za Sedmicu kulture morao je biti prilagođen vremenskim uslovima. Petak popodne i subota bili su posvećeni ŽURCI SVIH KULTURA. Predstavljanje tradicionalnog sajma (žurke) planirano je na glavnom trgu u Novom mestu. Umjesto otvorenog prostora, organizator je uspio prenijeti i pokazati sve ono što je ranije bilo planirano u prostoru trgovačkog centra Qlandija. Ovdje se vidio i doživio puls 20 različitih kultura iz cijeloga svijeta. Bilo je kulinar-skih štandova, prezentacija raznih plesova, pjesama itd.

Kišni dan u petak je prošao, a početak subote nije obećavao promjenu vremena, ali su vjetar i sunce otjerali oblake. Na centralnom dijelu gradskog trga ovoga puta postavljeni su štandovi raznih delicija, bez kišobrana smo šetali starim dijelom grada i uživali u nastupu najmlađih. Posebnost ovog događaja bila je ponuda Žive biblioteke u atriju Doma kulinarstva. U njemu su posjetioци mogli da pozajmljuju sagovornike sa (ne)običnim sudbinama umesto knjiga za 20-minutno časkanje. Među „knjigama“ su bili ljudi sa ratnim iskustvom, ljubitelj vegetarijanstva, izbjeglica iz Afganistana, Romkinja, venezuelanski Slovenac itd.

Ovaj put je Sedmica kulture bila drugačija. Bila je sofisticirana, obrazovana, zabavna, za pohvalu!

Prevod Ana Marjanović

Z OKROGLO MIZO IN SLIKARSKO RAZSTAVO POČASTILI DAN JEZIKOV

V prostorih Društva Slovencev „Triglav“ iz Banjaluke je v petek zvečer, 24. 9. 2021, potekala prireditel v počastitev 20. evropskega dneva jezikov.

Pri pripravi in izvedbi dogodka je sodelovalo več organizacij: Društvo Slovencev Triglav, Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto, Gimnazija Novo mesto in Skupina za spremljanje in povezavo, ki deluje v operaciji Evropske unije EUFOR ALTHEA v Bosni in Hercegovini.

Prvi del prireditve je predstavljala okrogla miza z naslovom Dve materinščini. V pogovoru z moderatorko Suzano Krvavica, profesorico Gimnazije Novo mesto, so sodelovale tri novomeške gimnazijke, pri katerih v družini govorijo dva jezika – Angelina Petrovič, Lexi Cundrič in Viktorija Krusharova. Pridružil se jim je dijak elektrotehnične šole Marko Budiša iz Banjaluke. Pogovarjali so se o dvojezičnosti v družini, učenju drugega maternega ali novega/tujega jezika, izkušnjah ob obisku domovine svojih prednikov ali prihodu v novo domovino, podobnostih in različnostih med jeziki in še marsikaj. Vsi so poudarili pomen ohranjanja obeh jezikov in kultur kot del lastne identitete ter vlogo staršev in družine pri tem. Okroglo mizo je s svojim nastopom popestrila pevka Tjaša Zirkelbach, prostovoljka DRPD in bivša dijakinja Gimnazije Novo mesto.

Dijakinje Angelina, Lexi in Viktorija so strnile vtise o sodelovanju na prireditvi: „Vesele smo, da smo lahko so-

delovale na okrogli mizi. Tudi slikarska razstava nas je navdušila, prav tako Banjaluka podnevi in zvečer. Veselimo se še kakšne podobne priložnosti za sodelovanje.“

Drugi del večera je bil posvečen slikarski razstavi Ljubezen in skrb, na kateri se predstavljata slikarja Damir Jadrič, podpolkovnik v Slovenski vojski, ki v Sarajevu dela v poveljstvu operacije EUFOR ALTHEA, in Rahela Grajčevci, devetnajstletna Banjalučanka, ki si utira umetniško pot in začinja študij na Akademiji umetnosti v Banjaluki. Na oljnih slikah Damirja Jadriča prevladujejo motivi živali, predvsem konjev, ki so naslikani realistično, skoraj fotografsko natančno, a slike s svojo barvitostjo, plastičnostjo in svetlobo simbolično govorijo tudi o moči, svobodi, ljubezni, zvestobi in povezanosti. Za organizacijo razstave je zaslužen major Viljem Kovačič, pripadnik Slovenske vojske, ki v okviru operacije EUFOR ALTHEA dela v Banjaluki. Razstavo je otvoril Damjan Sedar, veleposlanik Republike Slovenije v Bosni in Hercegovini.

Dogodka so se udeležili številni člani društva Triglav in predstavniki vseh omenjenih institucij, ki so se povezale v pripravi in izvedbi prireditve.

Suzana Krvavica

EVROPSKI DAN JEZIKA OBILJEŽEN UZ OKRUGLI STO I IZLOŽBU SLIKA

Manifestacija u čast 20. Evropskog dana jezika održana je u petak naveče, 24. septembra 2021. godine, u prostorijama Udruženja Slovenaca „Triglav“ iz Banjaluke.

U pripremi i implementaciji događaja učestvovalo je nekoliko organizacija: Udruženje Slovenaca Triglav, Društvo za razvoj dobrovoljnog rada Novo mesto, Gimnazija Novo mesto i Grupa za praćenje i vezu koja djeluje u okviru operacije Evropske unije EUFOR ALTHEA u Bosni i Hercegovini.

Prvi dio događaja bio je okrugli sto pod nazivom „Dva maternja jezika“. U razgovoru sa moderatorom Suzanom Krvavica, profesorkom u Gimnaziji Novo mesto, učestvovala su tri učenice Gimnazije Novo mesto, kod kojih se u porodici govore dva jezika - Angelina Petrovič, Lexi Cundrič i Viktorija Krusharova. Pridružio im se Marko Budiša, učenik Elektrotehničke škole u Banjaluci. Govorili su o dvojezičnosti u porodici, učenju drugog maternjeg ili novog/stranog jezika, iskustvima prilikom posjete domovini svojih predaka ili dolasku u novu domovinu, sličnostima i razlikama među jezicima i još mnogo toga. Svi su naglasili važnost očuvanja jezika i kulture kao dijela vlastitog identiteta te uloge roditelja i porodice u tome. Pjevačica Tjaša Zirkelbach, volonterka DRPD-a i bivša učenica Gimnazije Novo mesto, svojim je nastupom uljepšala događaj.

Učenice Angelina, Lexi i Viktorija sumirali su svoje utiske o učešću na događaju: „Drago nam je što smo mogle učestvovati na okruglom stolu. Impresionirane smo i izložbom slika, kao i Banjalukom danju i naveče. Radujemo se još jednoj sličnoj prilici za saradnju.“

Drugi dio večeri bio je posvećen izložbi slika „Ljubav i briga“, na kojoj su predstavljeni slikari Damir Jadrič, potpukovnik Vojske Slovenije koji radi u komandi EUFOR-a ALTHEA u Sarajevu, i Rahela Grajčevci, devetnaestogodišnjakinja iz Banjaluke koja utire put svoje karijere na Akademiji umjetnosti u Banjaluci. Na slikama na ulju Damira Jadriča dominiraju motivi životinja, posebno konja, koji su naslikani realno, gotovo fotografski precizno, a slike svojom bojom, plastičnošću i svjetlošću simbolično govore i o snazi, slobodi, ljubavi, odanosti i povezanosti. Za organizaciju izložbe zaslužan je major Viljem Kovačič, pripadnik Vojske Slovenije koji radi u Banjaluci u okviru operacije EUFOR ALTHEA. Izložbu je otvorio Damjan Sedar, ambasador Republike Slovenije u Bosni i Hercegovini. Događaju su prisustvovali mnogi članovi Udruženja „Triglav“ i predstavnici svih navedenih institucija, koji su se uključili u pripremu i implementaciji događaja.

Prevod Ana Marjanović

EVROPSKI DAN JEZIKA 2021

Na inicijativu Savjeta Evrope u Strazburu svake godine od 26. septembra 2001. godine obilježavamo Evropski dan jezika.

I ove godine Narodna i univerzitetska biblioteka u Banjaluci obilježila je ovaj dan, u ponedjeljak, 27. septembra 2021. godine. Udruženje Slovenaca „Triglav“ predstavilo se svojim štandom na kojem su izloženi bilteni, knjige Saše Pavček *U srčanom džepu*, *Ključ za dvije brave*, knjiga Vere Papež Adamič *Od predaka do potomaka - Slovenci u Slatini*, slikovnica Barbare Hanuš *Kakva dobra knjiga* i strip *Put knjige*. Štand je obogaćen i brojnim brošurama Turističke zajednice Slovenije.

Štand smo zasladili slovenskom poticom.

Osim Udruženja Slovenaca, predstavili su se i udruženje Čeha, Oxfordska škola jezika, Škola jezika Glossa i Centar za njemački jezik, te francuski, italijanski i turski jezik.

Marko Budiša pridružio se Evropskom danu jezika.

Prevod Ana Marjanović

EVROPSKI DAN JEZIKOV 2021

Na pobudo Sveta Evrope iz Strasbourga že od leta 2001 vsako leto 26. septembra praznujemo evropski dan jezikov.

Tudi letos je Narodna in univerzitetna knjižnica v Banjaluci obeležila ta dan, in sicer v ponedeljek, 27.09.2021. Društvo Slovencev „Triglav“ se je predstavilo s svojo stojnico, na kateri so bili razstavljeni bilteni, knjige Saše Pavček *V srčnem žepu*, *Ključ za dve ključavnici*, knjiga Vere Papež Adamič *Od prednikov do potomcev – Slovenci v Slatini*, slikanica Barbare Hanuš *Kakšna dobra knjiga* ter strip *Pot knjige*. Prav tako so stojnico obogatili številni prospekti Slovenske turistične organizacije.

Stojnico smo zasladkali s slovensko potico.

Poleg društva Slovencev so se predstavili še češko društvo, jezikovna šola Oxford, jezikovna šola Glossa, center za nemški jezik, predstavili so se francoski, italijanski in turški jezik.

Od učencev se je evropskemu dnevu jezikov pridružil Marko Budiša.

Barbara Goršič

70 LET USPEŠNEGA DELA SLOVENSKE IZSELJENSKE MATICE

Slovenska izseljenska matica že 70 let sodeluje z izseljenci. Od ustanovitve leta 1951 pomaga pri krepitvi narodne zavesti Slovencev, zlasti njihovih potomcev, živečih v zamejstvu in širom sveta. 70 let je minilo od ustanovitve Slovenske izseljenske matice. 70 let uspešnega dela za služi, da se ob visoki obletnici spomnimo na dosežke.

V četrtek, 21. oktobra 2021, je bila v Mestni hiši v Ljubljani svečana akademija. Med številnimi povabljenimi gosti se je svečanega dogodka udeležilo tudi pet članov Društva Slovencev Triglav Banjaluka in njihova predsednica gospa Marija Grbić.

Na začetku svečane akademije je bil prikazan film o izseljencih, njihovem delu, uspehih, njihovem življenju, prisluhnili smo pogovorom s predsedniki mnogih društev iz zamejstva in sveta. Filmu so sledile pesmi v izvedbi Slovenskega okteta. Slovenski oktet je bil ustanovljen na pobudo Slovenske izseljenske matice, tudi oni praznujejo pomembno obletnico. Na prireditvi smo čutili močno voljo za ohranitev slovenske kulture, jezika, identitete. Sledila sta pozdravna govora predsednika Slovenske izseljenske matice, dr. Borisa Jesiha, in ministrice z Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helene Jaklitsch, ki je ob tej priložnosti Matici podelila tudi priznanje za opravljeno delo. Slavnostni govornik je bil akademik prof. dr. Boštjan Žekš. Posebne nagrade za opravljeno delo in poslanstvo so dobili prvi in dolgoletni predsednik g. Sergej Pelhan in nekdanji tajnik g. Janez Rogelj ter mnogi drugi, ki so zaslužni za uspešne projekte Slovenske izseljenske matice. Člani slovenskega društva Triglav so se razveselili pohvale, ki je bila izrečena predsednici društva gospe Mariji Grbić.

Po akademiji je sledilo druženje.

Nataša Kajmaković

70 GODINA USPJEŠNOG RADA SLOVENAČKE ISELJENIČKE MATICE

Slovenačka iseljenička matica sa iseljenicima sarađuje 70 godina. Od svog osnivanja 1951. godine, pomaže jačanju nacionalne svijesti Slovenaca, posebno njihovih potomaka koji žive u inostranstvu. Prošlo je 70 godina od osnivanja Slovenačke iseljeničke matice. 70 godina uspešnog rada zasluđu da bude obilježeno povodom visoke godišnjice.

U četvrtak, 21. oktobra 2021. godine, u Gradskoj vijećnici u Ljubljani održana je svečana akademija. Među brojnim pozvanim gostima, svečanoj priredbi prisustvovalo je i pet članova Udruženja Slovenaca „Triglav“ Banja-

luka i njihova predsjednica gospođa Marija Grbić.

Na početku svečane akademije prikazan je film o iseljenicima, njihovom radu, uspjesima, njihovim životima, a slušali smo i razgovore sa predsjednicima brojnih društava iz inostranstva i svijeta. Nakon filma uslijedile su pjesme u izvedbi Slovenskog okteta. Slovenski oktet osnovan je na inicijativu Slovenske iseljeničke matice, a slave i važnu godišnjicu. Na događaju smo osjetili snažnu volju za očuvanjem slovenačke kulture, jezika i identiteta. Pozdravni govori predsjednika Slovenske iseljeničke matice dr Borisa Jesiha i ministrice iz Kancelarije za Slovence po svijetu dr Helene Jaklitsch, koja je ovom prilikom Matici uručila i nagradu za njen rad. Uvodničar je bio akademik prof. dr Boštjan Žekš. Posebna priznanja za obavljeni posao i misiju dobili su prvi i dugogodišnji predsjednik g. Sergej Pelhan i bivši sekretar g. Janez Rogelj i mnogi drugi koji su zaslužni za uspješne projekte Slovenskog iseljeničkog društva.

Članovima Udruženja Triglav posebno je godila pohvala koja je upućena predsjednici Udruženja, gospođi Mariji Grbić. Nakon akademije uslijedilo je druženje.

Prevod Ana Marjanović

ŠIRJENJE BRALNE KULTURE MED SLOVENCIMA V SVETU: INFORMACIJSKA PISMENOST, ŠPORT IN BRANJE Z ROKO V ROKI

Minuli konec tedna je Osrednja Knjižnica Srečka Vilharja Koper obiskala Slovence v Banjaluki. Obiskali so Udruženje Slovenaca Republike Srbije "Triglav" Banjaluka, kjer so za najmlajše pripravili zanimivo predstavo z lutkami, obiskala jih je Rovka Črkolovka, ob zanimivi pravljici pa jih je zabavala Čarovnica Apčih. Za dijake so pripravili kviz, skozi katerega so mladim predstavili projekte #športajmoinberimo, informacijsko pismenost in zakaj je bralna kultura pomembna za različna področja. Pozabili niso niti na starejšo populacijo, ki so ji predstavili delovanje knjižnice in zanimive spletne portale, kot sta Kamra in Obrazi slovenskih pokrajin.

Izven meja Slovenije živi okoli 650.000 Slovencev. Večina jih biva v sosednjih državah, nekateri so se izselili v ostale evropske države in na druge kontinente. Slovenci so matično deželo začeli zapuščati konec 19. stoletja. Zaradi gospodarske krize in fašističnega terorja na Primorskem je bilo izseljevanje v tridesetih letih 20. stoletja. Po drugi svetovni vojni so jo zapuščali zaradi političnih razlogov. Zadnje številčno zapuščanje domovine je bilo zaradi gospodarske stiske med leti 1960 in 1970. Danes je v tujini že tretja ali celo četrta generacija slovenskih rojakov, zato so se marsikateri sledi za njimi že izgubile. Kljub temu v Društvu Slovencev RS Triglav Banjaluka dokazujejo, da se materni jezik prababice in pradedkov lahko ohranja, saj je v društvu, kar nekaj takih, ki so že četrta generacija Slovencev na območju Banjaluke.

V Osrednji knjižnici Srečka Vilharja Koper se zavedajo, kako zelo pomembna je vloga varovanja in spoštovanja pravic in interesov Slovencev kot manjšine na tem področju, zato so minuli vikend z društvom Triglav znova združili moči in poskrbeli za ozaveščanje o pomenu ohranjanja narodne identitete in krepitve narodne zavesti. Poleg tega je pomembno tudi vzpodbujanje sodelovanja z Republiko Slovenijo na kulturnem, umetniškem in športnem področju ter povezovanje med slovenskimi društvi in ustanovami iz celega sveta.

O Društvu Slovencev Republike Srbske Triglav Banjaluka

Banjaluški Slovenci so se leta 1997 združili in formirali Zvezo Slovencev, ki se danes imenuje Društvo Slovencev Republike Srbske Triglav, Banjaluka. Društvo je od leta 1998 registrirano kot nevladna, neprofitna organizacija, s ciljem, da zbere Slovence in njihove potomce, ki živijo na področju Banjaluke in okolice, in da jim pomaga pri reševanju eksistenčnih težav.

Združenje Slovencev je v 24 letih postalo vsestransko aktivno, predvsem pa se je izkazalo na področju kulture. Predsednica društva gospa Marija Grbić je izpostavila, da so ponosni predvsem na to, da so najštevilnejše in najaktivnejše manjšinsko društvo v Republiki Srbski. Največ pozornosti namenjajo ohranjanju slovenskega jezika, kulture in običajev. Zato društvo organizira mnoge dejavnosti, med njimi dopolnilni pouk slovenskega jezika in kulture za mlajše in starejše člane, kjer se člani seznanjajo s slovenskim jezikom in kulturo. Od januarja 2010 je društvo član Zveze slovenskih društev v Bosni in Hercegovini "Evropa zdaj".

Rovkin kviz, lutkovna predstava in elektronski viri

Preko leta društvo organizira prireditve, kot so npr. Prešernovi dnevi, slovenski večeri, martinovanje, kurentovanje ... Velikokrat gostijo umetnike iz Slovenije, kot so pesniki, književniki, slikarji, glasbeniki, nastopi zborov in se aktivno vključujejo v javne dogodke v Banjaluki in tudi v Sloveniji. Tokrat je bila v gosteh Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper.

„Izjemno me veseli, da smo danes lahko med vami, da lahko širimo bralno kulturo tudi med banjaluskimi Slovenci. Zelo ponosni smo na slovenske izseljenke, izseljence in njihove potomce, ki tudi po več desetletjih življenja v drugih državah še vedno govorijo slovensko in slovenske običaje ter kulturo prenašajo naprej na svoje otroke in vnuke. Le tako lahko skupaj premagujemo, spoštujemo razlike in iščemo podobnosti na različnih kulturnih ravneh, na katerih skupaj gradimo in skupaj soustvarjamo medkulturni svet,“ je povedal direktor Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper, David Runco.

Ob obisku koprške knjižnice so se najmlajši člani društva Triglav zabavali ob gibalno-bralni predstavi z lutkami in spoznali pozitivne učinke lutk. V celotnem pedagoškem procesu so skoraj da nepogrešljivi pripomočki za učenje, spoznavanje sebe in okolice, igranje in za terapevtske namene. Prav tako so se v družbi lutk, ki jih je Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper podarila društvu, zabavali dijaki, ki so se poleg tega spopadli tudi z Rovkinim kvizom. Skozi kviz so spoznali, da gredo informacijska pismenost, šport in branje z roko v roki, kako zelo pomembno je, da bogatimo svoj besedni zaklad, predvsem pa, da znamo na to, kar preberemo, pogledati tudi s kritičnega vidika. Skozi zanimivo predavanje o bralni kulturi in ustvarjalnih Slovencih na literarnem področju, so veliko izvedeli tudi odrasli. Koprška knjižnica jim je namreč predstavila spletna portala Kamra in Obrazi slovenskih pokrajin, poleg tega pa so se navdušili tudi za izposajo elektronskih knjig v slovenskem jeziku preko spletne strani Biblos.

Tina Saražin

Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper

PROMOCIJA KNJIGE DUŠANA TOMAŽIČA „SLOVENSKA ETNIČKA MANJINA U BOSNI I HERCEGOVINI“

U petak 26.11.2021 u Dvorani Ivane Kobilice u okviru Ambasade Republike Slovenije u Sarajevu održana je promocija knjige slovenačkog magistra geografije, novinara i urednika na Radiju i televiziji Slovenija Dušana Tomažiča „Slovenska etnička manjina u Bosni i Hercegovini“.

Dušan Tomažič je predano tragao za podacima o Slovencima koji su se u različitim istorijskim periodima doseljavali, živjeli i žive na području BiH. Prikupio je brojne statističke podatke o doseljavanju, migracijama, opstanku, životu i postignutim uspjesima Slovenaca koji žive izvan matične domovine.

Djelo „Slovenska etnička manjina u BiH“ u velikoj mjeri plod je brojnih poznanstava sa pripadnicima slovenačke manjine u BiH do kojih je došlo prilikom proučavanja spomenute tematike za potrebe Televizije Slovenija od nastanka prvih kadrova emisije „Sledi“. Objavljivanje ove knjige omogućili su Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Grad Banjaluka, Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, Ministarstvo civilnih poslova BiH. Veliki doprinos u izdavanju ove knjige dalo je i Udruženje Slovenaca Republike Srpske „Triglav“ iz Banjaluke.

SKD Cankar Sarajevo

22. MARTINOVANJE U BANJALUCI

U subotu, 20.11.2021. godine, Udruženje Triglav je organizovalo 22. Martinovanje u Banjaluci.

Proslavu Martinovanja smo ovaj put preselili na otvoreno, zbog dobro poznatih razloga primjene epidemioloških mjera. Odlučili smo se za Slatinu, slovenačko selo, gdje su se doselile mnoge slovenačke porodice koje su donijele svoje običaje, ali i prihvatile običaje domaćeg stanovništva. Prevoz do Slatine je bio organizovan autobusom koji promovise Sloveniju natpisima kojima je oblijepljen. Zajedno sa nama do Slatine se vozio i ambasador Slovenije u BiH Nj.E. Damijan Sedar.

Zvanični program je počeo u 12.30 kada su se okupili učesnici, zvanice i gosti. U proslavu Martinovanja

prisutne je uveo Mješoviti hor Davorin Jenko izvodeći dvije slovenačke pjesme uz dirigentsku palicu gđe. Vane Vještica Topić. Voditelj programa g. Dušan Tomažič je prvo pozvao Anu Marjanović, članicu Izvršnog odbora Udruženja da pozdravi prisutne. Nakon toga, gostima se obratio g. Miroslav Bojić, načelnik Opštine Laktaši, zatim gradonačelnik Grada Banjaluka, g. Draško Stanivuković te Nj.E. Damijan Sedar.

Goste su razveselili i članovi Dječije folklorne grupe koji su, uz koreografa Predraga Savića, pripremili mješavinu slovenačkih i sprskih plesova.

Na kraju su Peter Kirič i vinogradar Miran Trop na zanimljiv i šaljiv način izveli obred „krštenja vina“ čime su preveli mošt u mlado vino.

Nakon zvaničnog dijela programa, sve prisutne je zabavljao ansambl Efekt iz Novog mesta.

Bila je ovo još jedna prilika da se obilježi jedan slovenački običaj, a da se banjalučki Slovenci zahvale svima onima koji su uz nas ne samo ove, već i svih ovih godina, a da se pritom i svi malo opustimo i zabavimo. Organizaciju ove proslave su omogućili Kancelarija Vlade R. Slovenije za Slovence po svijetu, Ministarstvo prosvjete i kulture RS, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, a naravno i Grad Banjaluka.

Kako je skoro kraj godine i vrijeme da saberemo utiske, našu zahvalnost smo uputili i Zavodu za školstvo R. Slovenije, Slovenačkoj iseljeničkoj matici kao i našem dugogodišnjem partneru na projektima Društvu za razvijanje dobrovoljnog rada Novo mesto, na čelu sa gđom Brankom Bukovec koja je i ove godine bila sa nama na proslavi Martinovanja.

Ana Marjanović

LITERARNI VEČER Z BARBARO HANUŠ

V četrtek, 9. 12. 2021, je pisateljica, knjižničarka in nekdanja učiteljica dopolnilnega pouka slovenščine v Društvu Slovencev Triglav Banjaluka predstavila svojo novo knjigo *Kavni krog*. Povod za nastanek knjige je bila korona kriza, saj je bilo veliko več časa za ustvarjanje.

Barbara Hanuš je sicer avtorica knjig za otroke, sedaj pa se je poizkusila tudi v pisanju za odrasle. Dom za starostnike se ji je zdel pravo okolje za dogajanje svoje nove knjige. Dom za starostnike je prikazala kot priložnost za ustvariti si krog, nov krog ljudi, klepet ob kavi pa je kot ustvarjen za tkanje novih vezi. Dejala je, da jo je gnala misel, da želi narediti nekaj, kar bodo lahko brali tudi starejši. Čeprav so v življenju prebrali mnogo kakovostnih del, si želijo enostaven jezik, da lažje sledijo zgodbi. Enostaven je tudi tisk knjige – povečane črke, razmik med vrsticami, knjiga je tudi lahka. Smo družba, ki se stara, zato je potrebno razmišljati tako s stališča arhitekture kot tudi branja – kaj bo lahko starejši človek bral. In tudi v starejšem obdobju je čas za branje.

Glavne književne osebe so gospe, ki so v domu za ostarele. Ni rečeno, da je dom za ostarele nekaj groznega. V zgodbi so ženske, ki se družijo v kavnem krogu. Dajejo si moč, upanje in veselje. Darilo, ki ti ga da starost, je čas, je poudarila avtorica. Časa je veliko, spoznajo gospe, in se sprašujejo, kam z njim. V knjigi se avtorica dotakne tudi teme priseljevanja, pogleda na starost in na to, kako različna so življenja in pogledi na nas same. Ob branju *Kavnega kroga* se lahko vprašamo, kaj je naš krog v življenju in kaj bo naš krog v starosti. Knjiga se dogaja na Obali, saj sta motiva svetilnika in obale avtorici izredno zanimiva.

Prebrala je nekaj zgodb iz svoje knjige. Uvodno besedilo nosi naslov *Kava*. Na platnici knjige lahko preberemo misli o knjigi igralke in pesnice Saše Pavček.

Barbara Goršič

KNJIŽEVNO VEČE SA BARBAROM HANUŠ

Književnica, bibliotekarka i nekadašnja profesorica dodatne nastave slovenačkog jezika u Udruženju Slovenaca Triglav Banjaluka u četvrtak, 9. decembra 2021. godine predstavila je svoju novu knjigu *Kavni krog /Kružok uz kafu/*. Razlog za nastanak knjige bila je kriza izazvana pandemijom korona virusa, jer je bilo mnogo više vremena za stvaranje.

Barbara Hanuš je autorica knjiga za djecu, a sada se okušala i u pisanju za odrasle. Starački dom joj se činio pravim okruženjem za nastanak njene nove knjige. Dom za stare je predstavila kao priliku za stvaranje kruga, novog kruga ljudi, a časkanje uz kafu je kao stvoreno za tkanje novih veza. Ona je rekla da ju je vodila pomisao da želi da radi nešto što će moći da čitaju i stariji. Iako su u životu pročitali mnogo kvalitetnih djela, žele jednostavan jezik kako bi lakše pratili priču. Knjiga je takođe jednostavno odštampana - uvećana slova, prored, knjiga je takođe lagana za čitanje. Mi smo društvo koje stari, pa je potrebno razmišljati i sa stanovišta arhitekture i čitanja – šta će starija osoba moći da čita. Čak i u starosti, vrijeme je za čitanje.

Glavne književne ličnosti su dame koje se nalaze u staračkom domu. Ne kaže se da je starački dom nešto strašno. U priči ima žena koje se druže uz kafu. Jedna drugoj daju snagu, nadu i radost. Dar koji vam daju godine je vrijeme, naglašava autor. Ima dosta vremena, saznaju dame, i pitaju se kuda sa njim. U knjizi se autor dotiče i teme imigracije, pogleda na godine i koliko su različiti životi i pogledi na sebe. Dok čitamo Kružok uz kafu, možemo se zapitati kakav je naš krug u životu, a kakav će biti u starosti. Radnja se odvija na Primorju, jer su motivi svjetionika i obale izuzetno zanimljivi autoru.

Pročitala je neke priče iz svoje knjige. Uvodni tekst nosi naslov Kafa. Na koricama knjige čitamo razmišljanja o knjizi glumice i pjesnikinje Saše Pavček.

Prevod Ana Marjanović

FOLKLORNA RADIONICA U LJUBLJANI

Udruženje Slovenaca RS Triglav Banjaluka i njegova folklorna sekcija su u periodu 17-18.12. 2021.godine posjetili grad Ljubljanu i učestvovali u folklornoj radionici širenja folklorne tradicije van Slovenije sa folklornim društvom France Marolt i njihovim instruktorom doktorom Tomažem Simetingerom.

Folklorna sekcija u sastavu od 16 igrača i rukovodilac Predrag Savić su 17.12. učestvovali u radionici u prostorijama udruženja France Marolt gdje su imali četvorčasovnu folklornu probu gdje su usvojili nova znanja, metode obuke tradicionalnih koraka, prokomentarisali i poboljšali koreografiju koje Udruženje Triglav izvodi, prošli postupak vođenja probe i pregledali fundus narodnih nošnji koje društvo MAROLT posjeduje.

Od instruktora doktora Tomaža Udruženje je na poklon dobilo knjigu *Plesno nasleđe između Bočema i Pohorja* kao i knjigu *Priručnik za folklorno izvođenje* gdje će Udruženje, u narednom periodu, pomoću spomenute literature moći izučavati i obnavljati tradicionalne korake sa prostora cijele Slovenije.

Na poklon smo dobili i 4 CD-a gdje su snimljeni i muzički ispraćeni načini izvođenja tradicionalnih koraka iz predjela Gorenjske, Koroške, Dolenjske i Notranjske.

Dogovoreni su zajednički projekti u narednoj godini gdje će instruktor Tomaž postaviti folklornoj grupi novu koreografiju, obezbijediti muzičku pratnju da se snimi u studiju, poslati primjerke nošnje koju bi trebalo Udruženje da izradi za članove, pozvati na višednevnu folklornu radionicu u Ljubljanu kao i prisustvo na tradicionalnom godišnjem koncertu folklornog društva France Marolt.

Nakon završetka radionice društvo je uživalo u prijatnoj večeri i noćnom obilasku Ljubljane koja je spremna za božićne praznike.

Sutradan, 18.12. članovi Udruženja su obišli grad u dnevnim uslovima gdje su posjetili Stari Grad, trg, Rimski zid, Palatu gradonačelnika, Trg Republike i šetali divnim šetalistom uz rijeku Ljubljanicu.

U povratku za Banjaluku, članovi Udruženja su obišli i Novo mesto gdje im je upriličeno druženje sa prijateljima iz Društva za razvijanje dobrovoljnog rada Novo mesto i ručak.

Predrag Savić

FOLKLORNA DELAVNICA V LJUBLJANI

Društvo Slovencev RS Triglav Banjaluka in njegova folklorna skupina so v obdobju od 17-18.12.2021. leta obiskali Ljubljano. Namen njihovega obiska je bilo sodelovanje na folklorni delavnici, širjenje folklorne tradicije zunaj Slovenije, skupaj s folklornim društvom France Marolt in njihovim inštruktorjem dr. Tomažem Simetingerjem.

Folklorna skupina v sestavi 16. plesalcev in koreografa Predragom Savić je 17.12. sodelovala v delavnici folklornega društva France Marolt, kjer so potekale štiriurne folklorne vaje. Deležni so bili nove spoznavne metode učenja tradicionalnih korakov, kako izboljšati koreografijo, postopek vodenja vaj in spoznavanje bogastva narodnih noš, ki jih skrbno čuva društvo France Marolt.

Inštruktor dr. Tomaž nam je poklonil knjigi *Plesno nasledstvo med Bočem in Pohorjem* in *Priročnik za folklorno izvedbo plesov*. Obe omenjeni knjigi nam bosta v sledečem obdobju močno koristili pri spoznavanju in obnavljanju tradicionalnih plesnih korakov iz prostora cele Slovenije. Podarili so nam 4 CD-a, na katerih je snemana glasbena spremljava za izvedbo tradicionalnih korakov Gorenjske, Koroške, Dolenjske in Notranjske.

Dogovarjali smo se tudi o skupnih projektih za bodoče leto. Tu nam je dr. Tomaž predložil sledeče: za našo folklorno skupino namerava pripraviti novo koreografijo z glasbeno spremljavo, snemano v študiju, nam poslati primere noše, po kateri bi morale naše Društvo napraviti nošo za naše folkloriste. Data nam je možnost prisotnosti na večdnevni folklorni delavnici v Ljubljani in prisotnost na tradicionalnem letnem koncertu folklornega društva France Marolt.

Po končani delavnici je društvo uživalo v prijetni večerji in nočnem sprehodu po Ljubljani, ki je že pripravljena za nastopajoče božične praznike.

Naslednji dan, 18. 12. Je sledil ogled mesta. Videli smo Stari del mest, Rimski zid, Magistrat, Trg Republike in še mnoge druge znamenitosti med katerimi je vredno omeniti čudovita sprehajališča ob Ljubljani.

Zapustili smo Ljubljano, se zaustavili v Novem mestu, kjer smo se družili z našimi prijatelji iz Društva za razvijanje prostovoljnega dela. Po za nas pripravljenem kosilu, smo se napotili v Banjaluko.

Prevod Nataša Kajmaković

DRUŽENJE ČLANOVA HORA „DAVORIN JENKO“

Kao i svake godine, članovi hora „Davorin Jenko“ okupili su se 21.12.2021. godine da bi upriličili druženje i obilježili završnicu rada hora za sezonu 2021. godine. Zbog epidemiološke situacije hor je u ovoj godini imao dva nastupa. Sumirani su utisci o radu i želja članova je da naredna godina donese više rada i javnih nastupa. Dugogodišnji član društva, kao i hora, gospodin Stanko Prosen bio je tu večer sa horom. Druženje uz pjesmu i ples potrajalo do kasno u noć.

Vanja Topić Vještica

DRUŽENJE ČLANOV PEVSKEGA ZBORA „DAVORIN JENKO“

Kot vsako leto so se tudi letos 21. decembra zbrali člani pevskega zbora Davori Jenko in skupaj proslavili konec delovnega 2021. leta. Zaradi epidemioloških razmer je v letu 2021 imel zbor samo dva nastopa. Za razliko od ostalih let, ko je zbor imel veliko več koncertov, je upanje in želja članov, da bo 2022. leto uspešnejše, bolj delovno in s pesmijo prisotno na mnogih javnih prireditvah.

Od starega leta so se pevci poslovili s pesmijo, plesom in veselim druženju. Z njimi se je veselil tudi dolgoletni član društva in pevskega zbora Stanko Prosen.

Prevod Nataša Kajmaković

MEĐUNARODNI SUSRETI SLOVENAČKIH HOROVA

Hor „Davorin Jenko“ učestvovao je na Međunarodnom susretu slovenačkih horova koji se održao online u Sarajevu u periodu 28. i 29.12.2021. godine. Učestvovalo je 14 horova iz Bosne i Hercegovine, Srbije i Slovenije. Pored horskog pjevanja organizovana su i predavanja koje su svi članovi mogli da prate putem Zooma ili YouTube kanala. Naš hor se predstavio sa dvije pjesme a to su: *Tam sem jaz doma* - Anton Petel i *Zottelmarsch* - Herbert Posedu.

Vanja Topić Vještica

MEDNARODNO SREČANJE SLOVENSКИH PEVSKIH ZBOROV

Zbor Davorin Jenko je sodeloval, tokrat on line, na mednarodnem srečanju slovenskih pevskih zborov, ki je bilo 28. in 29. 2021. leta v Sarajevu. Na srečanju je sodelovalo 14 zborov iz Bosne in Hercegovine, Srbije in Slovenije. Poleg zborovskega petja, so bila organizirana tudi predavanja, ki so jih vsi sodelujoči lahko sledili po Zoomu ali You Tubu. Naš zbor je zapel dve pesmi: *Tam sem jaz doma* – Anton Petel in *Zottelmarsch* – Herbet Posedu.

Prevod Nataša Kajmaković

Pravijo, da smo Slovenci vesel narod. Radi se družimo, radi slavimo stare slovenske običaje. Žal nam je, da zaradi epidemioloških razmer lansko leto nismo obeležili martinovega, KRSTA VINA. Naše življenje se je spremenilo. Postali smo vznemirjeni, nezadovoljni, željni naših nekdanjih veselih praznovanj.

Letos smo se ojunčili in odločili, da na primeren način s spoštovanjem strokovnih predpisov obeležimo naše Martinovanje. Nismo mogli izvesti vsega, kar je v legendi napisano, ki pravi, da brez juhe, pečene goske in dušenega rdečega zelja ni pravega martinovanja. Glede na stanje, še vedno prisotnega covida, je naša odločitev bila – martinovanje naj bo tokrat piknik v naravi. Kot je običaj, mora biti KRST VINA, kar se tiče jedi, naj bodo dobrote z roštilja, kranjske klobase itd., za pogasiti žejo pa mlado vino, sokovi, glasba, petje in veseli ljudje. Uspeli smo!

Martinovanje je za nami in čas je, da pozabimo na praznične dobrote. Moramo se prilagoditi na lažje jedi, na čiščenje organizma. Za to so najboljše zdravilo lahke zelenjavne juhe in solate.

RECEPTI

Zimska juha

10 dkg graha, 10 dkg čičerike, 30 dkg špinače, 20 dkg zelja, 3 krompirčka, 10 dkg dimljene slanine, 15 dkg piščančjega mesa, 1 korenček, 1 glavica čebule, 1 strok česna, pest riža, sol in poper. Čebulo, česen in na kockice zrezan korenček malo prepražite na olju. Dodajte slanino in piščančje meso, spet malo dušite in za konec dodajte še preostale sestavine. Kuhajte približno eno uro.

Salata iz gomolja zelene

večji kos zelene, 1 kumarica, 3 večji krompirji, 3 manjši paradižniki, 2 dcl majoneze, malo limonovega soka in po želji 15 dkg šunke

Kropir in zeleno nareži na kockice in skuhaj v slani vodi. Dodaj neolupljeno kumarico, paradižnike in šunko, narezano na kockice. Vse prelij z majonezo, limoninim sokom, po okusu lahko tudi popopraš in dosoliš. Rahlo premešaj.

Dober tek!

Nataša Kajmaković

ZLATE MISLI

Kam gredo stvari iz sanj?
Gredo v sanje drugih ljudi?

Pablo Neruda

A včasih so daleč poti,
da roka v roko ne seže,
a včasih preblizu so si,
da z nohti lahko
srce kdo doseže ...

Tone Pavček

Odkar vem zanjo,
imajo dnevi modre oči
in vode barvo njenega krila.
Odkar vem zanjo,
veter šumi njen glas
in rože njene besede govore

Ivan Minatti

Društvo Slovencev Republike Srbije TRIGLAV
 78000 Banja Luka, Omladinska 89; tel/fax +387 (0) 51 263 155;
 e- mail: drustvo.slovencev.triglav@gmail.com; www.udruzenjetriglav.com